

Fremsat den 24. oktober 2018

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service, lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og lov om socialtilsyn

(Styrket anvendelse af pålæg for børn og unge i risikozonen og deres forældre, ensrettet indsats for anbragte kriminalitetstruede unge, styrkelse af sikkerheden på delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner, og konsekvensændringer som følge af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 102 af 29. januar 2018, som ændret ved lov nr. 221 af 20. marts 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 48, *stk. 1, 2. pkt.*, indsættes efter »§ 50«: », eller en ungefaglig undersøgelse, jf. §§ 29 og 30 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.
2. I § 52, *stk. 1, 1. pkt.*, indsættes efter »støtte«: », jf. dog § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.
3. I § 52, *stk. 2, 1. pkt.*, indsættes efter »§ 50«: », eller en ungefaglig undersøgelse, jf. §§ 29 og 30 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller en afgørelse om supplerende foranstaltninger, jf. § 54 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.
4. I § 52 a, *stk. 1, nr. 1* indsættes to steder efter »§ 52, stk. 3«: », eller § 13, stk. 1 og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.
5. I § 54, *stk. 1 og 2*, indsættes efter »§ 52, stk. 3, nr. 7«: », eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

6. I § 55, stk. 1, 1. pkt., udgår »og« og efter »§ 76 a, stk. 2,« indsættes: »og § 13, stk. 1, nr. 4, 5 og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

7. § 57 a, stk. 2, nr. 2, affattes således:

»2) at barnet eller den unge er mistænkt for eller har overtrådt straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller våbenlovgivningen,«.

8. I § 57 a, stk. 4, indsættes efter »kommunalbestyrelsen«: »efter gennemførelse eller sideløbende iværksættelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 52, stk. 2,« og efter »samtykke« indsættes: », jf. dog § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

9. Overskriften før § 57 b affattes således:

»Børne- og ungepålæg«.

10. I § 57 b, stk. 1, 1. pkt., ændres »12-17 år et ungepålæg« til: »10-17 år et børne- og ungepålæg«, og i 2. pkt. ændres »ungepålæg« til: »børne- og ungepålæg«.

11. I § 57 b, stk. 2, ændres »ungepålæg« til: »børne- og ungepålæg« og nr. 2 affattes således:

»2) er mistænkt for eller har overtrådt straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller våbenlovgivningen,«.

12. I § 57 b, stk. 3, ændres »ungepålæg« til: »børne- og ungepålæg«, i nr. 2 udgår »eller«, i nr. 3 ændres »skade.« til »skade eller«, og der indsættes som nr. 4:

»4) deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde.«

13. I § 57 b, stk. 4, ændres »ungepålæg« til: »børne- og ungepålæg«, og efter »kommunalbestyrelsen« indsættes: »efter gennemførelse eller sideløbende iværksættelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 52, stk. 2,« og efter »samtykke« indsættes: », jf. dog § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

14. I § 57 b, stk. 5, ændres »ungepålægget« til: »børne- og ungepålægget«.

15. I § 57 b, stk. 6, ændres »ungepålæg« til: »børne- og ungepålæg«.

16 I § 57 b, stk. 7 affattes således:

»Stk. 7. Hvis barnet eller den unge ikke overholder sit børne- og ungepålæg, skal kommunalbestyrelsen med mindre særlige forhold taler herimod straks rette henvendelse til politiet med henblik på, at politiet yder bistand til kommunen, jf. § 64, stk. 2.«

17. I § 57 b, stk. 8, ændres »ungepålæg« til: »børne- og ungepålæg«.

18. I § 57 c efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Stk. 1-3 finder ikke anvendelse for børn og unge, der er omfattet af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

19. I § 63 a, stk. 4, indsættes efter »på døgninstitutioner«: », og at børn og unge-udvalget kan dispensere fra aldersgrænsen i stk. 1 i særlige situationer i forhold til børn under 12 år«.

20. I § 63 b, stk. 3, 1. pkt., ændres »stk. 1« til: »stk. 2, nr. 1-3, eller § 16, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

21. I § 63 c, stk. 3, indsættes efter »stk. 2«: »eller § 17, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

22. I § 64, stk. 1, udgår »og«, og efter »§ 68 a« indsættes: »og §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

23. I § 64, stk. 2, 2. pkt., ændres »ungepålæg« til: »børne- og ungepålæg«.

24. I § 64, stk. 3, nr. 1, indsættes efter »§ 50«: »eller §§ 29 og 30 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

25. I § 65, stk. 1, indsættes efter »bedste«: », jf. dog 3. pkt.«, og der indsættes som 3. pkt.: »Hvis barnet eller den unge er underlagt en afgørelse efter § 13, stk. 1 og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal Ankestyrelsen underrette Ungdomskriminalitetsnævnet.«

26. I § 66, stk. 2 ændres »eller 7« to steder til: », 7, eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

27. I § 66 a, stk. 7, indsættes efter »nr. 7,«: »eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

28. Efter § 66 a indsættes:

»§ 66 b. Opholdssteder og døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 5-6, er institutioner, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre trivsel og udvikling, herunder understøtte uddannelse, beskæftigelse og forebygge kriminalitet, for de anbragte børn og unge«.

29. I § 68, stk. 12, indsættes som 3. pkt.:

»Hvis en ung frem til sit fyldte 18. år har været i et forbedringsforløb, jf. §§ 13-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, udarbejder kommunalbestyrelsen en handleplan, jf. § 140.«

30. I § 68 a, stk. 1, indsættes efter »§ 52, stk. 3, nr. 7,«: »eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet,«.

31. I § 68 a, stk. 3, udgår »eller«, og efter »§ 58, stk. 1,« indsættes: »eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet,«.

32. I § 68 a, stk. 4, nr. 1, udgår »barnets forhold, jf. § 50,«, og efter »af« indsættes: »barnet eller den unges forhold, jf. § 50 og §§ 29-30 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet,«

33. I § 68 a, stk. 4, nr. 2, indsættes efter »§ 140,«: »eller et revideret forbedringsforløb, jf. § 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet,«.

34. I § 68 b, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 140«: »eller § 13, stk. 1 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

35. I § 68 d indsættes efter »§ 58«: »eller § 14, stk. 1 og 2, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

36. I § 68 e, stk. 2, indsættes efter »§ 50«: »eller den ungefaglige undersøgelse, jf. §§ 29 og 30 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet« og efter »§ 140«: »eller forbedringsforløb, jf. § 13, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

37. I § 69, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »af anbringelsessted«: », jf. dog § 24 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

38. I § 70, stk. 1, indsættes efter »§ 140«: »eller forbedringsforløbet, jf. § 13, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«, og der indsættes som 4. pkt.:

»Vurderer kommunalbestyrelsen på baggrund af tilsynet, at forbedringsforløbet bør revideres, forelægges sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet efter § 21, jf. § 54, stk. 2, jf. dog stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

39. I § 70, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »handleplanen«: »eller forbedringsforløbet«, og efter »§ 148, stk. 1,« indsættes: »og 3«.

40. I § 70, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »§ 148, stk. 1,«: »og 3«.

41. I § 70, stk. 2, 4. pkt., indsættes efter »§ 140«: »og § 13, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«, og efter »handleplan«: » eller forbedringsforløb«.

42. I § 71, stk. 5, indsættes efter »børnefaglig undersøgelse efter § 50«: »eller en ungefaglig undersøgelse efter §§ 29 og 30 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«, og efter »§ 51, stk. 1 og 2 indsættes«: », eller § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

43. I § 75, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:

»Ungdomskriminalitetsnævnet skal orienteres om afgørelser efter §§ 51, 58, § 63 a, stk. 1, § 63 b, stk. 1, 63 c, stk. 1, § 68 a, § 69, stk. 3 samt §§ 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.«

44. I § 148 indsættes efter stk. 2, som nyt stykke:

»Stk. 3. Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har ansvaret for et barn eller en ungs ophold på et anbringelsessted, jf. §§ 9-9 a, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fører tilsyn med de tilbud, som Ungdomskriminalitetsnævnet i forhold til det enkelte barn eller den unge har truffet afgørelse om, jf. § 14, stk. 1 og § 54 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Kommunalbestyrelsen skal løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål, herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

45. I § 148, stk. 3, der bliver stk. 4, indsættes efter »stk. 1«: »og 3«.

46. I § 158, stk. 1, indsættes to steder efter »lov«: »eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

47. I § 158, stk. 2, indsættes efter »lov«: »og lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

48. I § 159 indsættes to steder efter »§ 52, stk. 3, nr. 7«: og » og § 14, i § lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

§ 2

I lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. lovbekendtgørelse nr. 507 af 2. maj 2017, som ændret ved § 2 i lov nr. 702 af 8. juni 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 2 indsættes som stk. 6:

»Stk. 6. §§ 3-16 b og 21-24 a finder anvendelse over for børn og unge, der er anbragt på et anbringelsessted efter §§ 14, jf. §§ 15-17 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

2. I § 4 indsættes i stk. 1 efter »institutionen«: », jf. dog stk. 2«.

3. I § 4 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Lederen af en delvis lukkede døgninstitution, delvis lukket afdeling på døgninstitution, sikret døgninstitution, sikret og særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, skal fastsætte en husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

4. I § 4, stk. 2, som bliver stk. 3, indsættes efter »stk. 1«: » og stk. 2«.

5. Efter § 4, stk. 2, der bliver stk. 3, indsættes som stk. 4 og 5:

»Stk. 4. På delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, kan personalet ved et anbragt barns eller en ungs overtrædelse af reglerne i en husorden efter stk. 2, pædagogisk tilrettevise barnet eller den unge.

Stk. 5. Børne- og socialministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler om indhold af husordener efter stk. 2.«

6. Efter § 4 indsættes før overskriften før § 5:

»Nedsættelse eller fratagelse af lommepenge på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, samt sikrede døgninstitutioner, sikrede og særligt sikrede afdelinger

§ 4 a. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at et barn eller en ung, der er anbragt på en delvis lukket døgninstitution, delvis lukket afdeling på en døgninstitution, sikret døgninstitution, sikret eller særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, kan få nedsat eller frataget sine lommepenge i en nærmere afgrænset tidsperiode.

Stk. 2. Afgørelse efter stk. 1 kan træffes, når barnet eller den unge har begået grovere eller gentagne overtrædelser af ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn i husordenen efter § 4, stk. 2, og der ikke er særlige forhold der taler imod nedsættelsen eller fratagelsen.«

7. § 9 affattes således:

»§ 9. Personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service, kan fastholde eller føre et barn eller en ung til et andet opholdsrum.

Stk. 2. Det er en betingelse for fysisk magtanvendelse efter stk. 1, at barnet eller den unge udøver vedvarende chikane, eller udviser en adfærd, der er til fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet, eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

Stk. 3. Udover tilfælde nævnt i stk. 2 kan personalet på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, anvende fysisk magt efter stk. 1, når barnet eller den unge begår grovere overtrædelse af husordenen efter § 4, stk. 2, og magtanvendelsen er nødvendig for at bringe overtrædelsen til ophør.«

8. I § 11, stk. 1, indsættes efter »Børn og unge-udvalget«: » og Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 18 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

9. Efter § 15 indsættes før overskriften før § 16:

»Begrænsning af adgang til ekstern kommunikation på sikrede døgninstitutioner, sikrede og særligt sikrede afdelinger

§ 15 a. Lederen af en delvis lukkede døgninstitution, en delvis lukket afdeling på døgninstitution, en sikret døgninstitution, en sikret eller en særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, skal fastsætte regler, der begrænser de anbragte børns og unges adgang til telefon-samtaler og anden elektronisk kommunikation til at kunne finde sted på nærmere afgrænsede områder på institutionen og i bestemte tidsrum. Reglerne kan fraviges for det enkelte anbragte barn eller den enkelte unge, når særlige forhold taler herfor.«

10. I § 16 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

»Stk. 4. Ved undersøgelse på opholdssteder og døgninstitutioner, herunder åbne, delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, efter § 66, stk. 1, nr. 5-6, i lov om social service, må der alene foretages klap uden på tøjet og undersøgelse af lommer og sko. Personalet kan dog kræve, at barnet eller den unge tager sit overtøj, hovedbeklædning og sko af.

Stk. 5. Ved undersøgelse af barnets eller den unges person på sikrede døgninstitutioner, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, må der ske kropsvisitation i form af undersøgelse af kroppens overflader. Personalet kan kræve, at barnet eller den unge tager sit tøj af samt gennemse tøjet.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 6 og 7.

11. Efter § 16 indsættes før overskriften før § 17:

»Tv-overvågning af indendørs fællesarealer på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, samt sikrede døgninstitutioner, sikrede og særligt sikrede afdelinger

§ 16 a. På delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, skal indendørs fællesarealer tv-overvåges.

Stk. 2. Børne- og socialministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler for anvendelse af tv-overvågning.

Døralarmer til værelserne på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, samt sikrede døgninstitutioner, sikrede og særligt sikrede afdelinger

§ 16 b. På delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, skal der opsættes døralarmer til de anbragte børn og unges værelser.

Stk. 2. Lederen og dennes stedfortræder på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, kan beslutte, at der skal ske anvendelse af døralarmer efter stk. 1, når det er nødvendigt for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages.

Stk. 3. Børne- og socialministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler for anvendelse af døralarmer.«

12. Efter kapitel 5 indsættes:

»Kapitel 5 a

Pligt til anmeldelse af trusler og vold m.v.

§ 24 a. På delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, har personalet pligt til at politianmelde trusler og vold m.v., der har fundet sted på institutionen.«

§ 3

I lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 42 af 19. januar 2018, som ændret ved § 2 i lov nr. 560 af 29. maj 2018, foretages følgende ændring:

1. I § 7, *stk. 2*, indsættes som nr. 5:

»5) indhente oplysninger om delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, som er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 2, fra Ungekriminalforsorgen, som fører tilsyn

med at unge anbragt efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, efterlever Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser, jf. § 48 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

Nr. 5 bliver herefter nr. 6.

§ 4

Loven træder i kraft den 1. januar 2019.

*Bemærkninger til lovforslaget**Almindelige bemærkninger**Indholdsfortegnelse***1. Indledning og baggrund****2. Hovedpunkterne i lovforslaget**

2.1. Styrket anvendelse af pålæg for børn og unge i risikozonen og deres forældre

2.1.1. Gældende ret

2.1.2. Overvejelser

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.2. Ensrettet indsats for anbragte kriminalitetstruede unge

2.2.1. Klare krav til en virksom indsats

2.2.1.1. Gældende ret

2.2.1.2. Overvejelser

2.2.1.3. Den foreslåede ordning

2.2.2. Krav om husordener og konsekvenser ved overtrædelse på delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner

2.2.2.1. Gældende ret

2.2.2.2. Overvejelser

2.2.2.3. Den foreslåede ordning

2.2.3. Tydeliggørelse af adgangen til fysisk magtanvendelse på opholdssteder og døgninstitutioner og øget adgang til fysisk magtanvendelse på delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner

2.2.3.1. Gældende ret

2.2.3.2. Overvejelser

2.2.3.3. Den foreslåede ordning

2.3. Styrkelse af sikkerheden på delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner

2.3.1. Tv-overvågning af indendørs fællesarealer og døralarmer til værelserne

2.3.1.1. Gældende ret

2.3.1.1.1. Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven

2.3.1.2. Overvejelser

2.3.1.3. Den foreslåede ordning

2.3.2. Adgang til kropsvisitation og gennemsøgning af tøj på sikrede døgninstitutioner

2.3.2.1. Gældende ret

2.3.2.2. Overvejelser

2.3.2.3. Den foreslåede ordning

2.3.3. Begrænsning af adgang til ekstern kommunikation på sikrede døgninstitutioner

2.3.3.1. Gældende ret

2.3.3.2. Overvejelser

2.3.3.3. Den foreslåede ordning

2.3.4. Pligt til anmeldelse af trusler og vold m.v.

2.3.4.1. Gældende ret

2.3.4.2. Overvejelser

2.3.4.3. Den foreslåede ordning

2.4. Ændringer som følge af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet

2.4.1. Gældende ret

2.4.2. Overvejelser

2.4.3. Den foreslåede ordning

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

6. Miljømæssige konsekvenser

7. Forholdet til EU-retten

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

9. Sammenfattende skema

1. Indledning og baggrund

Ungdomskriminaliteten har i en årrække været faldende. Antallet af sigtelser og mistanker for straf-felovsovertrædelser mod børn og unge mellem 10 og 17 år er således mere end halveret de seneste 10 år. Der er dog stadig en lille del af en ungdomsårgang, som står for en uforholdsmæssig og alt for stor andel af den samlede ungdomskriminalitet.

Den kriminelle lavalder er 15 år, og børn skal ikke i fængsel, men når børn og unge begår kriminalitet tidligt i livet, kan det være starten på en kriminel løbebane, som kan ende med omfattende og alvorlig kriminalitet.

I den nuværende indsats mod ungdomskriminalitet mangler der fælles retning og konsekvens. Hverken det sociale system eller retssystemet evner at gribe tidligt nok ind og hjælpe de unge, inden de havner på samfundets skyggeside. De unge oplever ikke, at blive stillet til ansvar for deres kriminelle handlinger.

Der er ikke behov for en helt ny værktøjskasse med sociale foranstaltninger for børn og unge, men indsatsen skal løftes og fokuseres. Det skal ske gennem skræddersyede og længerevarende indsatser på grundlag af den eksisterende sociale værktøjskasse, hvor barnets eller den unges udvikling følges tæt, og der skal være en hurtig reaktion, hvis barnet eller den unge igen kommer på afveje. Det skal sikres, at kommunerne iværksætter de nødvendige indsatser, så børn og unge kommer ud af kriminalitet.

Der er derfor behov for en ny og helhedsorienteret indsats, der har et klart mål: Børn og unge skal bringes ud af kriminalitet og tilbage i fællesskabet. Det er af afgørende betydning for det enkelte barn og den enkelte unges muligheder i livet. Det er samtidig afgørende for, at Danmark også på langt sigt vil være et trygt og sikkert land.

Med afsæt i regeringens udspil ”Alle handlinger har konsekvenser” fra oktober 2017 har regeringen, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti indgået en politisk aftale om en reform af indsatsen mod ungdomskriminalitet.

Reformen har fem fokusområder:

1. Fødekæden til den hårde kerne skal stoppes
2. Børn og unge i risikozonen og deres forældre skal opleve en tidlig konsekvens af kriminel adfærd
3. Ensrettet indsats for anbragte kriminalitetstruede unge
4. En effektiv forebyggende indsats for alle børn og unge
5. Effektiv implementering og opfølgning

Dette lovforslag har til formål at gennemføre de initiativer i aftalen, der vedrører fokusområde 2 om børn og unge i risikozonen og deres forældre og fokusområde 3 om en ensrettet indsats for anbragte kriminalitetstruede unge.

Formålet med lovforslaget er at styrke anvendelse af pålæg for børn og unge i risikozonen og deres forældre, ensrette indsatsen for anbragte kriminalitetstruede unge, og styrke sikkerheden på delvist lukkede og sikrede døgninstitutioner.

Styrket anvendelse af pålæg for børn og unge i risikozonen skal medvirke til at sikre, at børn og unge, som begår kriminalitet tidligt i livet, ikke ender i en kriminel løbebane. Samtidig skal ændringerne bidrage til, at forældre til kriminalitetstruede unge i endnu højere grad end i dag forpligtes til at tage ansvar og støtte barnet eller den unge i at komme i forhold til at komme ud af kriminaliteten.

Ensretningen af indsatsen for anbragte kriminalitetstruede unge skal skærpe og ensarte indsatsen og rammerne på tværs af de forskellige institutioner, med henblik på at sikre ro og orden og samtidig skabe et fælles vurderingsgrundlag, som socialtilsynene kan følge op på i det løbende tilsyn med institutionerne.

Styrkelse af sikkerheden på delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner m.fl. skal sikre, at indsatsen over for de anbragte børn og unge kan ske under trygge forhold, så de ikke udsættes for trusler og vold samt euforiserende stoffer mv. under den anbringelse, der skal bringe dem væk fra det kriminelle miljø.

Lovforslaget indeholder endvidere en række nødvendige konsekvensændringer i anden lovgivning på Børne- og Socialministeriets område.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, som har til formål at udmønte andre dele af den politiske aftale, herunder navnlig fokusområde 1 (fødekæden til den hårde kerne skal stoppes), der vedrører indsatsen over for unge kriminelle mellem 10 og 17 år, som begår alvorlig eller omfattende kriminalitet.

De øvrige initiativer i den politiske aftale, herunder navnlig initiativerne i fokusområde 4 om den tidlige forebyggende indsats over for alle børn og unge og fokusområde 5 om effektiv implementering og opfølgning, vil blive gennemført administrativt med henblik på ikrafttræden samtidig med de to fremsatte lovforslag.

2. Hovedpunkter i lovforslaget

2.1. Styrket anvendelse af pålæg for børn og unge i risikozonen og deres forældre

2.1.1. Gældende ret

Kommunen har efter servicelovens § 57 b mulighed for at give unge mellem 12 og 17 år et ungepålæg, når de har begået kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed, og det vurderes, at et frivilligt samarbejde med den unge og forældrene ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe problemet. Et ungepålæg kan bl.a. indebære, at den unge pålægges at være hjemme på bestemte tidspunkter, rydde op efter hærværk eller passe sin skole.

Kommunen har herudover mulighed for efter servicelovens § 57 a, at give forældrene et forældreopålæg, når den unge har begået kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed, og det vurderes at bero på, at forældrene ikke lever op til forældreansvaret. Et forældreopålæg kan f.eks. indebære, at forældrene skal sikre, at den unge møder op i skole, er hjemme på bestemte tidspunkter, eller at forældrene skal deltage i et forældreprogram, som tilbydes af kommunen. Manglende efterlevelse af et forældreopålæg vil som udgangspunkt medføre et træk i forældrenes børne- og ungeydelse eller boligstøtte.

Det er et krav, at der er udarbejdet en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50 forud for tildeling af et ungepålæg og forældreopålæg.

Formålet med pålæggene er, at kommunen kan sikre, at den unge gennemfører de aktiviteter, der er nødvendige, for at den unge ikke ender i en kriminel løbebane.

2.1.2. Overvejelser

Børn og unge i risikozonen er mellem 10 og 17 år og mistænkt for at have begået kriminalitet, der er mindre alvorlig end den kriminalitet, børn eller unge, som er i fødekæden til eller allerede er en del af den hårde kerne, er mistænkt eller sigtet for. Det kan f.eks. være butikstyveri eller hærværk.

Denne gruppe af børn og unge vil ikke få deres sag behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet. De 15-17-årige vil dog ligesom i dag få deres sag behandlet i det strafferetlige system.

Mindre forseelser kan imidlertid være en glidebane til gentagen eller grov kriminalitet. Det skal derfor sikres, at denne gruppe af børn og unge oplever en klar reaktion på deres kriminelle adfærd, så de ikke intensiverer deres kriminelle løbebane. Dette er desværre ikke altid tilfældet i dag.

Der er brug for at sætte tidligere og mere kontant ind. Der skal være en reaktion fra samfundet med det samme, et barn eller en ung udviser tegn på at være på vej til at vende fællesskabet ryggen.

En udvidelse og styrkelse af brugen af ungepålægget vil sikre, at børn og unge, som begår kriminalitet tidligt i livet, ikke ender i en kriminel løbebane, fordi der sættes tidligt og effektiv ind, så de unge med det samme mærker, at kriminalitet har konsekvenser.

Ved at styrke brugen af forældrepålægget vil forældre til kriminalitetstruede børn og unge hurtigere opleve en konsekvens, når de ikke lever op til deres forældreansvar. Dette skal bidrage til at forældrene i endnu højere grad end i dag forpligtes til at tage ansvar og støtte barnet eller den unge i at komme i forhold til at komme ud af kriminaliteten.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at målgruppen for det eksisterende ungepålæg udvides til også at omfatte børn på 10 og 11 år, og at ungepålægget samtidig skifter navn til et børne- og ungepålæg.

Det foreslås videre, at børne- og ungepålægget udvides til at omfatte alle sager, hvor unge mellem 10 og 17 år mistænkes eller sigtes for at have overtrådt straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller våbenlovgivningen.

Afgørelsen om et børne- og ungepålæg beror fortsat på en konkret og individuel vurdering af barnets eller den unges situation, herunder kriminalitetens omfang og karakter og den unges personlige forhold, men udvidelsen sker dog med en klar forventning om, at børne- og ungepålæg skal anvendes i langt højere grad end i dag.

Desuden foreslås det, at fjerne det eksisterende krav om en forudgående børnefaglig undersøgelse, så kommunerne i sådanne sager forpligtes til hurtigt at vurdere, om der er grundlag for at tildele et børne- og ungepålæg. Børne- og ungepålægget vil herefter kunne anvendes hurtigere og mere effek-

tivt, således vil børne- og ungepålæg om f.eks. at passe sin skolegang eller at skulle være hjemme på bestemte tidspunkter kunne tildeles straks.

Endvidere foreslås det, at kommunen - udover at kunne pålægge et barn eller en ung at skulle bidrage til at genoprette forurettet skade - skal kunne pålægge barnet eller den unge, at deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde.

Børne- og ungepålægget vil fx. kunne bestå i at vaske brandbiler eller gøre rent i offentlige parker. Det afgørende er, at handlepligten er af opdragende karakter over for barnet eller den unge. Det opdragende og genoprettende element i sådanne aktiviteter skal ses i en bredere samfundsmæssig kontekst, hvor barnet eller den unge skal opleve at bidrage til et trygt og ordentligt samfund.

Formålet er således, at børne- og ungepålægget skal have en opdragende og genoprettende karakter og dermed have et socialpædagogisk formål. Børne- og ungepålæg har ligesom straksreaktion, jf. § 12 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, et forebyggende sigte og skal ses som et supplement til den øvrige forebyggende indsats. Det betyder også, at børne- og ungepålægget skal ses i sammenhæng med den samlede indsats over for barnet eller den unge.

Der skal foretages en konkret vurdering af barnets eller den unges forhold. Det er centralt, at børne- og ungepålæg har et klart opdragende og dermed udviklingsmæssigt sigte, herunder at barnet eller den unge bringes til at forstå konsekvenserne af sine handlinger. Børne- og ungepålægget skal endvidere være klart formuleret, så det er tydeligt, hvad barnet eller den unge skal gøre for at efterleve reaktionen.

Børne- og ungepålægget indgår i den forebyggende indsats og skal støtte barnet eller den unge i at ændre adfærd. Der er således ikke tale om arbejde for en arbejdsgiver i arbejdsmiljølovgivningens forstand. Ved fastsættelsen af børne- og ungepålægget vil der imidlertid skulle tages hensyn til de gældende regler for børn og unges muligheder for at udføre arbejde for en arbejdsgiver, herunder i forhold til varighed og tyngden af arbejdet.

Der kan ikke opregnes en udtømmende liste over aktiviteter med genoprettende formål, herunder samfundsnyttigt arbejde, som vil kunne anvendes, idet det ikke på forhånd er muligt at forudse, hvilken konkret handlepligt, der vil være bedst egnet i en konkret sag i forhold til barnet eller den unge og under hensyn til de lokale forhold. Børne- og ungepålægget skal dog i alle tilfælde angive en eller flere konkrete handlepligter for barnet eller den unge, som vurderes egnede til at bidrage til løsningen af barnets eller den unges problemer.

Derudover foreslås det, at kommunalbestyrelsen, hvis barnet eller den unge ikke overholder sit børne- og ungepålæg, straks skal rette henvendelse til politiet med henblik på, at politiet yder bistand til kommunen, jf. § 64, stk. 2, med mindre særlige forhold taler herimod.

For forældre pålæg foreslås det – i lighed med børne- og unge pålæg, at fjerne kravet om en forudgående børnefaglig undersøgelse forud for tildeling af forældre pålæg. Forslaget medfører at kommunerne også i sådanne sager forpligtes til hurtigt at vurdere, om der er grundlag for at tildele et forældre pålæg som dermed vil kunne anvendes væsentligt hurtigere og mere effektivt.

Endelig foreslås det, at forældre pålægget udvides til at omfatte alle sager, hvor børn og unge mellem 10 og 17 år mistænkes eller sigtes for at have overtrådt straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller våben-lovgivningen.

Der henvises til bemærkninger til forslaget § 1, nr. 7-17.

For at sikre at reglerne anvendes efter hensigten, vil Ankestyrelsen efter 3 år foretage en praksisundersøgelse af området.

2.2. Ensrettet indsats for anbragte kriminalitetstruede unge

2.2.1. Klare krav til en virksom indsats

2.2.1.1. Gældende ret

Delvis lukkede døgninstitutioner og afdelinger anvendes typisk til anbringelser af unge mellem 12 og 17 år, der pga. en negativ og udadreagerende adfærd (fx med kriminalitets- eller misbrugsproblematikker) har brug for socialpædagogisk behandling.

Sikrede døgninstitutioner og afdelinger og særligt sikrede afdelinger anvendes primært til kortvarige anbringelser af unge mellem 12 og 17 år, der er til fare for sig selv eller andre, eller som anbringes af strafferetlige årsager. Varigheden af ophold på en sikret døgninstitution/afdeling afhænger af anbringelsesårsagen og den unges alder, men kan højst være 1 år.

Socialtilsynene skal godkende og føre driftsorienteret tilsyn med alle tilbud, som er omfattet af lov om socialtilsyn. Det er en forudsætning for godkendelsen af et tilbud, at det opfylder de lovkrav, der gælder for den enkelte tilbudsstype, og at tilbuddet vurderes at have den fornødne kvalitet.

Når socialtilsynene skal bedømme, om et tilbud har den fornødne kvalitet, anvendes kvalitetsmodellen. Kvalitetsmodellen er den ramme, som strukturerer og systematiserer socialtilsynets kvalitetsvurdering af tilbuddene og danner grundlag for tilsynet med institutionerne. Hvis et givent tilbud ikke opfylder de krav, der er gældende for den pågældende type tilbud, eller tilbuddet ikke har den fornødne kvalitet, kan socialtilsynet sætte tilbuddet under skærpet tilsyn, træffe afgørelse om påbud eller i sidste ende inddrage anbringelsesstedets godkendelse.

Det følger af § 7 i lov om socialtilsyn, at socialtilsynet fører det driftsorienterede tilsyn med godkendte sociale tilbud, herunder anbringelsessteder, for at sikre, at de fortsat har den fornødne kvalitet, blandt andet i forhold til målgrupper, metoder, resultater samt kompetencer.

Ved bedømmelsen af om et tilbud har den fornødne kvalitet, anvender socialtilsynene kvalitetsmodellen, der opstiller en række kriterier og indikatorer inden for bl.a. uddannelse og beskæftigelse.

Det vil sige, at det i godkendelsen af og tilsynet med de sikrede og de delvis lukkede døgninstitutioner vurderes, om institutionen har den fornødne kvalitet til at varetage den angivne målgruppe af børn og unge.

Socialtilsynet kan endvidere give tilladelse til, at en sikret døgninstitution, sikret eller en særligt sikret afdeling kan aflåse værelserne om natten af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, jf. § 10 i bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Socialtilsynene vil, som led i deres driftsorienterede tilsyn, skulle føre tilsyn med anvendelse af reglerne efter lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. § 22.

Socialtilsynet skal som led i tilsynet bl.a. vurdere, om anbringelsesstederne har en pædagogisk indsats, der understøtter, at magtanvendelse så vidt mulig undgås. Tilsynet ser også på, om anbringelsesstederne dokumenterer og følger op på eventuelle magtanvendelser med henblik på løbende læring og forbedring af indsatsen.

Socialtilsynet fører kontrol med forholdene på anbringelsesstedet og har i den forbindelse en dialog med anbringelsesstedet, som skal bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten på anbringelsesstedet.

Socialtilsynet skal ved varetagelsen af tilsynsopgaven indhente relevant information, herunder ved at aflægge mindst ét årligt besøg på anbringelsesstedet, inddrage oplysninger fra modtagne indberetninger om magtanvendelse, oplysninger fra personalet og anbragte børn og unge på anbringelsesstedet samt fra andre relevante personer og udveksle oplysninger med de kommuner, som har ansvaret for de enkelte borgeres ophold på anbringelsesstedet i henhold til §§ 9-9 a i lov nr. 1052 af 8. september 2015 om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Socialtilsynene skal, hvis forholdene på det enkelte anbringelsessted tilsiger det, træffe afgørelse om skærpet tilsyn og samtidig udstede et påbud med henblik på, at anbringelsesstedet som betingelse for fortsat godkendelse inden for en tre måneders frist skal rette op på de omfattede forhold, jf. § 8 i lov om socialtilsyn. Det kan f.eks. være relevant, hvis et anbringelsessted har uforholdsmæssigt mange magtanvendelser sammenlignet med et lignende anbringelsessted med en tilsvarende mål-

gruppe eller gentagne gange indberetter ikke-tilladt magtanvendelse som tilladt magtanvendelse. Socialtilsynet kan da give anbringelsesstedet påbud om at tilvejebringe en handlingsplan for at undgå unødigt magtanvendelse i fremtiden.

Endelig kan socialtilsynet træffe afgørelse om ophør af godkendelse, hvis anbringelsesstedet ikke ændrer praksis og dermed vurderes ikke længere at have den fornødne kvalitet, jf. § 5, stk. 5, jf. § 6 i lov om socialtilsyn.

Det følger af socialtilsynslovens § 7, stk. 2, nr. 1-4, at socialtilsynene ved varetagelsen af tilsynsopgaven skal indhente relevant information, herunder aflægge anmeldte og uanmeldte besøg på og indhente oplysninger fra institutionerne, indhente oplysninger om institutionerne fra de kommuner, som efter retssikkerhedslovens §§ 9-9 a har ansvaret for de anbragte børns og unges ophold samt fra de ansatte og anbragte børn og unge på institutionerne. Bestemmelsen har til formål at tydeliggøre, at tilsynsopgaven skal varetages ved inddragelsen af flere forskellige relevante kilder til information. Indhentelse af oplysninger fra de anbringende kommuner skal give socialtilsynet bedre grundlag for at vurdere, i hvilket omfang institutionerne er i stand til at opnå de opstillede mål for de anbragte børn og unge. Det er de anbringende kommuner nærmest til at vurdere.

2.2.1.2. Overvejelser

I visse alvorlige sager, hvor et barn eller en ung har begået alvorlig eller gentagen kriminalitet, kan en anbringelse uden for hjemmet være nødvendig for at få standset barnets eller den unges kriminelle handlinger og iværksætte og gennemføre tiltag, der på længere sigt skal hjælpe den unge ud af kriminalitet.

Der er i dag væsentlige forskelle i den pædagogiske praksis på tværs af åbne, delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner, herunder måden hvorpå der arbejdes med kriminelle eller kriminalitetstruede børn og unge.

Det er henset til de anbragte børns og unges forskellige behov for socialpædagogisk støtte hensigtsmæssigt, at der er på institutionerne er rum til at arbejde med en bred palette af pædagogiske metoder, men der er et behov for, at de overordnede rammer for den unges anbringelse – ensrettes, så der skabes en sammenhæng i indsatsen på tværs af de respektive institutionstyper.

Der kan peges på visse krav i forhold til formålet med og kvaliteten af indsatsen over for kriminalitetstruede unge, der gør sig gældende for alle. Disse formål bør lovfæstes, så der skabes øget opmærksomhed herpå.

Det vil samtidig kunne udgøre et fælles vurderingsgrundlag, som socialtilsynene kan følge op på i det løbende tilsyn med institutionerne.

Hvis en delvis lukket eller sikret døgninstitution ikke til stadighed har den fornødne kvalitet, bør deres godkendelse til at arbejde med målgruppe af kriminalitetstruede børn og unge inddrages.

2.2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i serviceloven, som tydeliggør formålet med indsatsen på opholdssteder og døgninstitutioner, herunder delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner og indføre klarere krav til kvaliteten af den pædagogiske indsats over for kriminalitetstruede unge.

I bestemmelsen fremhæves, at disse institutionstyper, er godkendt til at varetage omsorgen og sikre trivsel og udvikling, herunder understøtte uddannelse, beskæftigelse og forebygge kriminalitet, for de anbragte børn og unge.

Det foreslås videre, at socialtilsynene, som led i varetagelsen af tilsynsopgaven med de delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, jf. socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 2, skal indhente oplysninger fra Ungekriminalforsorgen.

Ungekriminalforsorgen vil qua tilsynsforpligtelsen med de børn og unge, der er anbragt efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. § 48 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, have kendskab til de delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner og afdelinger. Det er derfor væsentligt, at ungekriminalforsorgens opfattelse af indsatsen og forholdene for de kriminalitetstruede børn og unge på institutionerne inddrages i den samlede vurdering af de delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner m.fl. Socialtilsynene vil således bedømme om en institution har den fornødne kvalitet på baggrund af oplysninger fra både den pågældende døgninstitution og fra ungekriminalforsorgen samt fra de anbringende kommuner og de anbragte børn og unge.

Der henvises til bemærkninger til forslagets § 1, nr. 28 og § 3, nr. 1.

Endvidere vil socialtilsynene vil, som led i deres driftsorienterede tilsyn, skulle føre tilsyn med anvendelse af reglerne efter voksenansvarsloven, og vil herunder bl.a. påse, at husordenerne overholder de obligatoriske krav, og at der er den nødvendige ensartethed institutionerne imellem, jf. afsnit 2.2.2 og forslagets § 2, nr. 2-3 samt anvendelsen af døralarmer og tv-overvågning, jf. afsnit 2.3.1 og forslagets § 2, nr. 7.

2.2.2. Krav om husordener og konsekvenser ved overtrædelse på delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner

2.2.2.1. Gældende ret

Efter voksenansvarslovens § 4 kan lederen af et opholdssted eller en døgninstitution efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5-6, fastsætte en husorden med angivelse af de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen. Det er således op til lederen af den enkelte institution at afgøre om, vedkommende vil benytte sig af adgangen hertil.

Børn og unge, der er anbragt på en institution, som har fastsat en husorden, skal gøres bekendt med denne. Husordner bør således være nedskrevne og skal være kendt af de personer, som forventes at overholde reglerne.

Ved brud på husordner skal institutionen gå pædagogisk til værks og tale med barnet eller den unge om, hvorfor barnet eller den unge har brudt reglen, og hvordan det kan rettes op. Husordener kan kun håndhæves ved brug af fysisk magt, i det omfang de særskilte kriterier herfor er opfyldt, jf. voksenansvarslovens § 9.

Ved anbringelse uden for hjemmet overtager kommunen den fulde forsørgelse af børnene og de unge. Forældremyndighedsindehaveren kan ikke længere modtage børnetilskud, børnebidrag eller børne- og ungeydelse. Det indebærer, at nogle af de ydelser, som forældre normalt ville videregive til deres børn, må afholdes af kommunen under anbringelsen. Det gælder f.eks. lommepenge til børnene og de unge. Kommunen må ligeledes sørge for, at børnene eller de unge kan blive forsynet med en passende beklædning under opholdet.

Det er den anbringende kommune, som træffer afgørelse om, hvilke beløb børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, skal have til rådighed i lommepenge og til beklædning. KL udsender en gang årligt vejledende satser for de nævnte ydelser. Beløbene tilpasses barnets eller den unges alder og bør forhøjes ved det 16. år, så den unge endvidere kan betale for visse personlige fornødenheder.

Hensigten med udbetaling af lommepenge mv. er at ligestille anbragte børn og unge med hjemmeboende børn og unge. Det vil desuden kunne bidrage til at give barnet eller den unge en forståelse for, hvordan pengene skal administreres, hvilket kan være med til at forberede barnet eller den unge til på et tidspunkt at skulle ud at bo for sig selv.

I praksis er det anbringelsesstedet, hvor barnet eller den unge bor, der afholder udgifterne som led i deres drift. Ydelserne udbetales kontant til børnene og de unge.

Hvis et barn eller en ung ved skadesvoldende adfærd pådrager sig et erstatningsansvar, f.eks. ved at udøve forsætligt hærværk, kan dette efter omstændighederne modregnes i den pågældendes tøj- og lommepenge. Det er dog en forudsætning, at modregningen ikke forhindrer barnet eller den unge i at få en hensigtsmæssig beklædning og kunne dække visse basale daglige fornødenheder, ligesom børnene eller de unge skal have mulighed for at vænne sig til at administrere egne penge. Det vil således ikke være muligt at modregne et erstatningskrav i børnenes eller de unges samlede tøjpenge

og lommepege i en længere periode, men det vil være muligt at modregne en del af beløbet eller modregne hele beløbet i en kortere periode.

Det er den anbringende kommune, der træffer afgørelse om adgangen til tilbageholdelse af ovenstående ydelser, ligesom den i øvrigt vil skulle træffe afgørelse om evt. ændringer af beløbene.

2.2.2.2. Overvejelser

Der er behov for, at de overordnede rammer for de anbragte børn og unges anbringelse – det vil sige indretningen af hverdagen og weekenden og reglerne for de anbragte børn og unges adfærd ensrettes på tværs af de respektive institutionstyper.

For at sikre, at de anbragte børn og unge mødes med de samme krav, rammer og pligter, uanset hvilken institution – af samme type – som de anbringes på, bør det være obligatorisk at fastsætte husordener på de delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner m.fl. Disse husordener bør ensrettes i så høj grad som muligt, så henholdsvis sikrede og delvist lukkede døgninstitutioner i høj grad har de samme rammer. Der bør dog stadig kunne tages lokale hensyn, herunder i forhold til beboersammensætningen og de nærmere fysiske rammer for institutionen, og individuelle hensyn i konkrete situationer.

Det er endvidere væsentligt at sikre, at de anbragte børn og unge oplever klare og mærkbare konsekvenser forbundet med ikke at overholde husordenen. Overtrædelser bør derfor kunne udløse en passende reaktion. Et sådant system vil kunne bidrage til at sikre ro og orden og styrke indsatsen mod euforiserende stoffer, trusler, vold m.v.

2.2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at indføre en pligt til at lederen af en delvist lukket eller sikret døgninstitution, herunder delvist lukket afdeling på en døgninstitution, sikret eller særligt sikret afdeling efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, skal fastsætte en husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen.

Det foreslås samtidig, at give børne- og socialministeren bemyndigelse til efter forhandling med justitsministeren at fastsætte nærmere regler om indhold af de lovpligtige husordener. Der er hensigten at benytte bemyndigelsesbestemmelsen til at fastsætte nærmere regler om bl.a. retningsgivende tidspunkter for vækning og sengetid i hverdagene og i weekenden, mødepligt til undervisning og andre aktiviteter, god adfærd på fællesarealerne, ro på værelserne i aften- og nattetimerne, forbud mod indtagelse og besiddelse af alkohol og euforiserende stoffer, rygeforbud (alene med undtagelse af nærmere bestemte udendørs arealer), besiddelse og brug af mobiltelefoner, herunder at de unge som udgangspunkt skal aflevere deres mobiltelefoner i forbindelse med aktiviteter, der kræver

deres fulde opmærksomhed, f.eks. undervisning, psykologsamtaler, andre former for behandling mv. og regler om besøg.

Socialtilsynene vil, som led i deres driftsorienterede tilsyn, føre tilsyn med anvendelse af reglerne efter voksenansvarsloven, jf. afsnit 2.2.1. og forslagets § 3, nr. 2, og vil herunder påse, at husordenerne overholder de obligatoriske krav, og at der er den nødvendige ensartethed institutionerne imellem.

Det foreslås videre, at personalet på en delvist lukket eller sikret døgninstitution, herunder delvist lukket afdeling på en døgninstitution, sikret eller særligt sikret afdeling efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, ved et anbragt barn eller en ungs overtrædelse af reglerne i en husorden pædagogisk kan tilrettevise barnet eller den unge. De mulige reaktioner vil variere i intensitet og kan spænde fra bl.a. advarsler, forbud mod at deltage i bestemte aktiviteter i en periode, fratagelse af tv eller spillekonsol i en periode til fratagelse af mobiltelefon om natten i en periode. Det forudsættes, at reaktionerne fastsættes ud fra overtrædelsens karakter, institutionstypen og barnet eller den unges personlige forhold i øvrigt.

Jf. endvidere afsnit 2.2.3. for øget adgang til fysisk magtanvendelse ved overtrædelse af husordener på delvist lukkede og sikrede døgninstitutioner.

Endelig foreslås det at indføre adgang til at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung anbragt på en delvist lukket eller sikret døgninstitution, herunder delvist lukket afdeling på en døgninstitution, sikret eller særligt sikret afdeling efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, kan få nedsat eller frataget sine lommepenge i en nærmere tidsafgrænset periode. En sådan afgørelse vil kunne træffes, når barnet eller den unge har begået grovere eller gentagne overtrædelser af ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn i husordenen, og der ikke er særlige forhold der taler imod nedsættelsen eller fratagelsen.

Der henvises til bemærkninger til forslagets § 2, nr. 2-6.

2.2.3. Tydeliggørelse af adgangen til fysisk magtanvendelse på opholdssteder og døgninstitutioner og øget adgang til fysisk magtanvendelse på delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner

2.2.3.1. Gældende ret

Efter voksenansvarslovens § 9 kan personalet på opholdssteder og døgninstitutioner efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5-6 fastholde eller føre et anbragt barn eller en ung til et andet opholdsrum, når barnet eller den unge udviser en adfærd, der er til fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på institutionen.

Fysisk magt i form af fastholdelse eller føren af et barn eller en ung til et andet opholdsrum kan anvendes, når barnet eller den unge udviser en adfærd, der er til fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge eller personalet, og formålet med indgrebet er, at barnet eller den unge dermed forhindres i at skade sig selv eller andre.

Indgreb efter bestemmelsen skal som al anden magtanvendelse ske under iagttagelse af de generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten efter voksenansvarslovens § 7.

Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten er generelt en undtagelse og må aldrig erstatte omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling. Almindelige pædagogiske virkemidler og samarbejde med unge skal altid gå forud for anvendelse af fysisk magt, og den ønskede handling eller målet med handlingen skal derfor så vidt muligt opnås ad frivillighedens vej.

Anvendelse af fysisk magt skal registreres og indberettes efter voksenansvarslovens § 21.

Efter voksenansvarslovens § 6 kan personalet på opholdssteder eller døgninstitutioner efter service-lovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, fysisk guide et anbragt barn eller en ung, bl.a. når det er nødvendigt af hensyn til tryghed og trivsel på anbringelsesstedet i tilfælde, hvor barnet eller den unge chikanerer eller udøver chikane over for de øvrige anbragte børn eller unge, personalet eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

Hvis situationen undervejs ændrer karakter, og det omhandlende barn eller den unge udviser en adfærd, der er til fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge eller personalet på anbringelsesstedet, vil personalet kunne anvende fysisk magt efter voksenansvarslovens § 9, når betingelserne herfor er opfyldt.

Fysisk magtanvendelse kan således ske, hvis barnet eller den unge står lige over for eller er i gang med at skade sig selv, eller at der er risiko for at barnet eller den unge vil skade andre. I sådanne situationer vil der kunne anvendes fysisk magt i form af fastholdelse og føren med det formål at forhindre barnet eller den unge i at skade sig selv eller andre.

Det kan fx være tilfældet, hvis barnet eller den unge pludselig bliver meget vred og reagerer med vold eller fysiske trusler mod personalet eller andre børn og unge, når personalet forsøger at få vedkommende væk fra en konfliktfyldt situation. Det kan også være tilfældet, hvis et barn eller en ung chikanerer et andet barn eller ung og i en sådan grad, at vedkommende fremprovokerer en konflikt, hvor de to kommer op og toppes, og der er optakt til et regulært slagsmål. I så fald vil det være nødvendigt, at personalet anvender fysisk magt for at få parterne skilt ad.

Personalet på opholdssteder eller døgninstitutioner efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, har således adgang til at anvende fysisk magt i de tilfælde, hvor fysisk guidning ikke virker efter hensigten og situationen eskalerer, som eksemplificeret ovenfor, jf. pkt. 58 og grænsefladen mellem fysisk guidning og magtanvendelse i vejledningen om voksenansvar for anbragte børn og unge.

2.2.3.2. Overvejelser

Der er behov for at tydeliggøre den eksisterende adgang til brug af fysisk magt, så det sikres, at tvivl om det retlige grundlag ikke står i vejen for, at personalet f.eks. kan gribe hurtigt ind og forhindre sammenstød mellem de unge eller fastholde en ung, der er til fare for sig selv eller andre.

For at sikre at de obligatoriske husordener på delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner, jf. afsnit 2.2.2. om krav om husordener og konsekvenser ved overtrædelse på delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner, kan opfylde sit formål, bør personalet på disse institutionstyper fremover kunne anvende fysisk magtanvendelse, hvis det er nødvendigt for at bringe et anbragt barn eller en ungs overtrædelse af husordenen til ophør.

En sådan udvidelse af adgangen til fysisk magtanvendelse vil gælde alle anbragte unge på sikrede og delvist lukkede døgninstitutioner m.fl., uanset om de er anbragt på baggrund af en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet eller på andet grundlag. Udviklingen i brugen af magtanvendelse på de sikrede og delvist lukkede institutioner bør derfor følges.

2.2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at tydeliggøre den eksisterende adgang til fysisk magtanvendelse, så det kommer til at fremgå direkte af lovteksten at det også kan ske, når et barn eller en ung udøver vedvarende chikane.

Det foreslås endvidere, at personalet på delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner, herunder delvist lukkede, sikrede og særligt sikrede afdelinger, efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, får adgang til at anvende fysisk magt, når et anbragt barn eller en ung begår grovere overtrædelse af den obligatoriske husorden, og magtanvendelsen er nødvendig for at bringe overtrædelsen til ophør. Det vil eksempelvis kunne være relevant, hvis en ung gentagne gange ikke overholder reglerne om ro på værelserne i nattetimerne og om sengetider. Personalet skal i sådanne situationer kunne føre den unge ind på sit værelse.

Der ændres ikke på de generelle principper for magtanvendelse. Al magtanvendelse skal således være nødvendig og stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået, herunder være afpasset den unges alder, modenhed og funktionsniveau. En bestemt adfærd vil således ikke automatisk medføre en bestemt reaktion. Der vil altid skulle foretages en konkret og individuel vurdering.

Uanset den foreslåede øgede adgang til fysisk magtanvendelse vil de delvist lukkede og sikrede døgninstitutioner m.fl. således stadig skulle arbejde ud fra en pædagogisk tilgang, der forebygger magtanvendelser, så de så vidt mulig undgås, samt følge op på eventuelle magtanvendelser med henblik på løbende læring og forbedring af indsatsen.

Der henvises til bemærkninger til forslaget § 2, nr. 7.

2.3. Styrkelse af sikkerheden på delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner

2.3.1. Tv-overvågning af indendørs fællesarealer og døralarmer til værelserne

2.3.1.1. Gældende ret

Anvendelse af videoudstyr og alarmsystemer til overvågning af de anbragte børn og unges færden er et indgreb i børnene og de unges grundlæggende ret til privatliv. Det kræver derfor en egentlig hjemmel i lov med nærmere afgrænsede betingelser, og vil skulle ske under iagttagelse af de generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten.

Tv-overvågning er reguleret i lov om tv-overvågning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1190 af 11. oktober 2007 som ændret ved lov nr. 713 af 25. juni 2010, § 1 i lov nr. 422 af 10. maj 2011, § 1 i lov nr. 736 af 25. juni 2014, § 5 i lov nr. 1728 af 27. december 2016 og § 1 i lov nr. 505 af 23. maj 2018. Ved tv-overvågning i loven forstås vedvarende eller regelmæssigt gentagen personovervågning ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv- kamera eller lignende apparat, jf. lovens § 1, stk. 2, 1. pkt. Lovens regler finder tilsvarende anvendelse på opsætning af et sådant apparat med henblik på overvågning, jf. § 1, stk. 2, 2. pkt.

Det følger af lovens § 3 a, stk. 1, at offentlige myndigheder, der foretager tv-overvågning af arbejdspladser, hvortil, der er almindelig adgang, ved skiltning eller på anden tydelig måde skal give oplysning herom.

I tillæg til skiltning eller anden oplysning om overvågningen gælder databeskyttelsesforordningens artikel 14 og § 22 i databeskyttelsesloven, jf. tv-overvågningslovens § 3 b. Ved tv- overvågning af steder der ikke benyttes til almindelig færdsel, fx overvågning af arbejdspladser, vil der således også skulle gives oplysning efter forordningens regler, dvs. som udgangspunkt en meddelelse til hver enkelt ansat om tv-overvågningen. Meddelelsen skal indeholde de oplysninger, som følger af forordningens artikel 14, stk. 1 og 2. Meddelelse om overvågningen må endvidere antages at skulle gives, inden denne påbegyndes.

Politidirektøren kan i medfør af tv-overvågningsloven § 4 a henstille, at offentlige myndigheder foretager tv-overvågning i overensstemmelse med gældende lovgivning. Politidirektøren kan endvidere meddele offentlige myndigheder, som foretager eller planlægger at iværksætte tv-overvågning efter gældende lovgivning, pålæg med hensyn til kvaliteten af optagelser af billeder på videobånd,

film eller lignende samt med hensyn til opbevaringen af sådanne optagelser, jf. tv-overvågningslovens § 4 b.

Efter tv-overvågningslovens § 4 c, stk. 1, må billed- og lydoptagelser med personovervågning, der optages i forbindelse med tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed, kun videregives, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke, videregivelsen følger af lov eller sker til politiet i kriminalitetsopklarende øjemed. Optagelser som nævnt i § 4 c, stk. 1 skal som udgangspunkt slettes senest 30 dage efter, at de er foretaget, jf. § 4 c, stk. 4.

Datatilsynet fører tilsyn med enhver behandling af personoplysninger omfattet af tv-overvågningslovens § 4 c, jf. § 4 e.

Overtrædelse af tv-overvågningslovens § 1 og § 3 a, stk. 1, samt overtrædelse af pålæg meddelt i medfør af lovens § 4 b, straffes med bøde, jf. § 5, stk. 1-2.

De delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og afdelinger samt særligt sikrede afdelinger, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, kan etableres og drives af en kommune, jf. servicelovens § 4, eller af en region efter aftale med kommunalbestyrelsen i regionen, jf. servicelovens § 5, stk. 1, nr. 4, jf. § 66, stk. 3. Institutionstyperne kan således udelukkende etableres og drives af det offentlige.

På delvis lukkede døgninstitutioner og afdelinger kan der i perioder ske tilbageholdelse i form af aflåsning af yderdøre og vinduer, jf. bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge § 4, stk. 1-2.

På sikrede døgninstitutioner og afdelinger samt særligt sikrede afdelinger er det tilladt at have yderdøre og vinduer konstant aflåst jf. bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge § 5, stk. 2.

Institutionstyperne er således kendetegnet ved, at der ikke er almindelig adgang for offentligheden på de afdelinger (i nogen tilfælde hele institutionen), der er delvis lukket eller sikret. Dog vil derud over de anbragte børn og unge være personalet, for hvem institutionen er deres arbejdsplads, samt udefrakommende psykologer og andre fagpersoner, der har deres daglige gang på stedet i forbindelse med udredning eller behandling af de anbragte børn og unge. Ligesom børnene og de unge i en vis udstrækning har adgang til besøg fra udefrakommende.

2.3.1.1.1. Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven

Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven gælder bl.a. for behandling af personoplysninger, der helt eller delvis foretages ved hjælp af automatisk databehandling, og på ikke-automatisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

I databeskyttelsesforordningen findes de relevante bestemmelser om, hvornår almindelige personoplysninger må behandles, herunder indsamles og videregives, i forordningens artikel 6, stk. 1, hvorefter behandling af personoplysninger kun er lovlig, hvis mindst et af de i artikel 6, stk. 1, litra a-f, nævnte forhold gør sig gældende. Behandlingen er fx lovlig, hvis behandling er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt, jf. artikel 6, stk. 1, litra e.

Herudover skal de grundlæggende principper i forordningens artikel 5 altid iagttages ved behandling af personoplysninger. Det følger bl.a. heraf, at personoplysninger skal behandles lovligt, rimeligt og på en gennemsigtig måde i forhold til den registrerede (lovlighed, rimelighed og gennemsigtighed). Endvidere må personoplysninger indsamles til legitime formål og må ikke viderebehandles på en måde, der er uforenelig med disse formål (formålsbegrænsning). Herudover skal personoplysninger være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles (dataminimering).

Ifølge forordningens artikel 6, stk. 2, kan medlemsstaterne opretholde eller indføre mere specifikke bestemmelser for at tilpasse anvendelsen af forordningens bestemmelser om behandling med henblik på overholdelse af stk. 1, litra c og e, ved at fastsætte mere specifikke krav til behandling og andre foranstaltninger for at sikre lovlig og rimelig behandling, herunder for andre specifikke databehandlingssituationer som omhandlet i forordningens kapitel IX (artikel 85-91).

Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 3, der fastsætter nærmere betingelser for at anvende artikel 6, stk. 2, at grundlaget for behandling i henhold til stk. 1, litra c og e, skal fremgå af EU-retten eller af medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige er underlagt.

Efter databeskyttelsesforordningen er det således muligt at opretholde og indføre mere specifikke bestemmelser for at tilpasse anvendelsen i forbindelse med artikel 6, stk. 1, litra c og e, vedrørende behandling på baggrund af en retlig forpligtelse eller i samfundets interesse.

Det bemærkes, at de øvrige bestemmelser i databeskyttelsesforordningen, f.eks. reglerne om pligter for en dataansvarlig og databehandler, gælder for behandling af personoplysninger inden for rammerne af tv-overvågningsloven. Det samme gælder reglerne efter databeskyttelsesloven. Reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven skal således iagttages, når personoplysninger behandles efter disse bestemmelser.

2.3.1.2. Overvejelser

Der er behov for at styrke sikkerheden i dagligdagen på delvist lukkede og sikrede døgninstitutioner m.fl., så indsatsen over for de anbragte børn og unge kan ske under trygge rammer.

Anvendelse af teknisk udstyr såsom tv-overvågning af indendørs fællesarealer og døralarmer til værelserne vil gøre det muligt i højere grad at forhindre fx brug af euforiserende stoffer, trusler og vold mv.

Tv-overvågning vil kunne sikre tryghed for de anbragte børn og unge samt personalet og andre der har deres gang på institutionerne samt sikring af eventuelt bevismateriale til brug for politiets efterforskning i tilfælde af begået kriminalitet.

Døralarmer til værelserne vil give personalet mulighed for hurtigt at følge op på, om der foregår uhensigtsmæssigheder såsom forsøg på rømning eller sammenstød mellem de anbragte børn og unge og i givet fald nå at gribe ind og afværge det i tide.

Det bør ikke overlades til den enkelte døgninstitution, om de vil benytte sig af disse tekniske muligheder. Det bør derfor gøres obligatorisk at opsætte denne form for udstyr. Herudover bør der indføres pligt til at anvende tv-overvågning døgnet rundt af indendørs fællesarealer, ligesom der med henblik på at sikre en ensartet praksis på tværs af institutionerne bør fastsættes fælles minimumsstandards for i, hvilke situationer det vil være relevant at anvende døralarmer.

2.3.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indføre obligatorisk tv-overvågning af indendørs fællesarealer døgnet rundt på delvist lukkede og sikrede døgninstitutioner, herunder delvist lukkede, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6.

Da institutionerne udelukkende kan etableres og drives af en kommune eller en region, jf. servicelovens § 4 og 5, stk. 1, nr. 4, og udgør en arbejdsplads for personalet, er de som offentlige myndigheder, uanset at der ikke er almindelig offentlig adgang, omfattet af tv-overvågningslovens § 3 a, stk. 1, hvorefter der ved skiltning eller på anden tydelig måde skal gives oplysning om, at der foretages tv-overvågning.

Endvidere vil der i medfør af tv-overvågningslovens § 3 b skulle gives oplysning om tv-overvågningen efter databeskyttelsesforordningens regler, dvs. som udgangspunkt til hver enkelt ansat. Meddelelsen skal indeholde de oplysninger, som følger af forordningens artikel 14, stk. 1 og 2.

Tv-overvågningen skal ske med henblik på at forebygge kriminalitet og sikre tryghed for de anbragte børn og unge, personalet og andre der har deres gang på institutionerne samt sikring af evt. bevismateriale til brug for politiets efterforskning i tilfælde af begået kriminalitet.

Videregivelse af personoplysninger, der hidrører fra denne form for tv-overvågning, vil skulle ske i overensstemmelse med tv-overvågningslovens § 4 c.

Indførelsen af en pligt til tv-overvågning af indendørs fællesarealer på delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner, herunder delvis lukkede, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, vil medføre, at der vil ske en behandling af personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Det er forventningen, at der i den forbindelse alene vil ske behandlingen af ikke-følsomme personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 6.

Det vurderes, at den foreslåede bestemmelse udgør en national særregel for behandling af ikke-følsomme personoplysninger, og at der er mulighed for at indføre denne i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og dennes rammer for særregler om behandling af personoplysninger. Vurderingen af den foreslåede bestemmelse har taget udgangspunkt i de kriterier, som er anbefalet i betænkning nr. 1565 om databeskyttelsesforordningen – og de retlige rammer for dansk lovgivning i forhold til indførelse af nye nationale særregler for behandling af ikke-personfølsomme personoplysninger.

I den forbindelse er det vurderingen, at der er hjemmel til den foreslåede bestemmelse og behandlingen af ikke-personfølsomme oplysninger i medfør heraf i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, idet tv-overvågningen og den hermed forbundne behandling af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse vil ske med henblik på, at sikre tryghed for de anbragte børn og unge samt personalet og andre der har deres gang på institutionerne, samt sikring af eventuelt bevismateriale til brug for politiets efterforskning i tilfælde af begået kriminalitet. Behandlingen af personoplysninger i medfør af den foreslåede bestemmelse er således nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse.

Foruden ovenstående skal det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse kan indføres inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 5.

Det bemærkes i den forbindelse, at de øvrige bestemmelser i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven også skal iagttages, når personoplysninger behandles efter den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås samtidigt, at indføre adgang til at anvende døralarmer til de unges værelser på delvist lukkede og sikrede døgninstitutioner, herunder delvist lukkede og særligt sikrede afdelinger efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6.

Forslaget indebærer, at der vil skulle opsættes døralarmer til de anbragte børn og unges værelser på de omfattede institutionstyper.

Alarmerne vil skulle registrere, om nogen går ind eller ud af dørene (men ikke hvem det er) og fungerer således, at personalet får en melding, når dørene til et værelse åbnes. Det vil give personalet mulighed for hurtigt at følge op på, om der foregår uhensigtsmæssigheder såsom forsøg på rømning eller sammenstød mellem de unge og i givet fald nå at gribe ind og afværge det i tide.

Døralarmer vil kun kunne anvendes på en institution eller afdeling, hvis det efter en konkret vurdering af forholdene på institutionen eller afdelingen vurderes at være nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde, og kun så længe disse forhold er til stede.

Det er lederen eller dennes stedfortræder, der kan beslutte at der skal ske konkret anvendelse af døralarmer, når det er nødvendigt for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages.

Det foreslås, at give børne- og socialministeren bemyndigelse til efter forhandling med justitsministeren at fastsætte nærmere regler for anvendelsen af døralarmer. Der er hensigten at benytte bemyndigelsesbestemmelsen til at fastsætte fælles minimumsstandards for i hvilke situationer det som minimum vil være relevant at anvende døralarmer. Fællesstandards vil blive udarbejdet i et samarbejde mellem de delvist lukkede og sikrede institutioner, ungekriminalforsorgen og Socialstyrelsen. Det skal sikre en ensartet praksis for anvendelse af døralarmer på tværs af institutionstyperne. Endvidere vil overholdelse af fællesstandards indgå i Socialtilsynets løbende tilsyn med institutionerne og deres anvendelse af reglerne i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.

Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 2, nr. 11.

2.3.2. Adgang til kropsvisitation og gennemsøgning af tøj på sikrede døgninstitutioner

2.3.2.1. Gældende ret

Undersøgelse af et barn eller en ungs person er et vidtgående indgreb i det enkelte barn eller den unges integritet, og må derfor kun ske, når betingelserne herfor er opfyldt, jf. nærmere nedenfor, samt gennemføres under iagttagelse af de generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten.

Efter voksenansvarslovens § 16, stk. 1 kan lederen af et opholdssted eller en døgninstitution efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, eller den der bemyndiges dertil, uden retskendelse beslutte, at der skal foretages en undersøgelse af et anbragt barn eller en ungs person eller opholdsrum, hvis der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, og besiddelsen medfører, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn ikke kan iagttages, jf. dog stk. 2.

Efter voksenansvarslovens § 16, stk. 2 kan lederen af en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, eller den der bemyndiges dertil, udover tilfælde

nævnt i stk. 1, uden retskendelse beslutte, at der skal foretages undersøgelse af, hvilke effekter et barn eller en ung, der er anbragt i afdelingen eller på døgninstitutionen, har i sin besiddelse på sin person eller i sit opholdsrum, hvis en sådan undersøgelse er nødvendig for at sikre, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn iagttages.

Efter voksenansvarslovens § 16, stk. 3 kan undersøgelse efter stk. 2 foretages når barnet eller den unge anbringes på en sikret døgninstitution, eller en særligt sikret afdeling, før og efter besøg og før og efter fravær fra den sikrede døgninstitution eller særligt sikret afdeling. Opremsningen af situationer, hvori den sikrede døgninstitution eller særligt sikrede afdeling kan undersøge barnet eller den unges opholdsrum uden særlige grunde, er udtømmende. Adgangen til at undersøge barnet eller den unges opholdsrum er altså på sikrede døgninstitutioner samt særligt sikrede afdelinger udvidet i forhold til den almindelige adgang efter stk. 1 til også at kunne gennemføres på en række nærmere fastsatte tidspunkter, uden at der er konkret mistanke om, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, der kan betyde, at ordensbestemmelserne ikke kan overholdes. Det er dog efter bestemmelsen et krav, at undersøgelsen er nødvendig for at sikre, at ordensbestemmelserne overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages.

Efter voksenansvarslovens § 16, stk. 4 kan lederen af et opholdssted eller en døgninstitution efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, eller den, der bemyndiges dertil, uden retskendelse beslutte at tage effekter, der findes i barnets eller den unges besiddelse i bevaring, hvis det skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Efter voksenansvarslovens § 16, stk. 5 kan børne- og socialministeren fastsætte nærmere regler om gennemførelsen af undersøgelser af barnet eller den unges person eller opholdsrum samt effekter taget i bevaring i forbindelse hermed.

I voksenansvarsbekendtgørelsens § 17, er der fastsat regler om, at der ved undersøgelsen af barnet eller den unges person ikke må foretages nogen egentlig beføling af legemet, men alene foretages klap uden på tøjet og undersøgelse af lommer og sko. Personalet kan dog kræve, at barnet eller den unge tager sit overtøj, hovedbeklædning og sko af.

Foretagne undersøgelser af person skal registreres og indberettes efter voksenansvarslovens § 21.

2.3.2.2. Overvejelser

Der er behov for at styrke indsatsen mod indsmugling af våben og euforiserende stoffer på de sikrede døgninstitutioner, sikrede og særligt sikrede afdelinger.

Det er i praksis en udfordring for de sikrede døgninstitutioner m.fl. at forhindre, at farlige genstande eller stoffer forekommer på stedet.

Den eksisterende mulighed for at foretage undersøgelse af et barn eller en ungs person med klap uden på tøjet er ikke tilstrækkelig, idet det er muligt for barnet eller den unge at gemme mindre effekter på kroppen, uden at det kan afsløres. Det medfører risiko for, at der florerer ikke-tilladte effekter, som i værste fald kan være til egentlig fare for de andre anbragte børn og unge samt personalet.

Dette vanskeliggør opretholdelsen af et trygt og sikkert miljø samt hindrer den pædagogiske indsats på stederne, som kan have til formål at få de anbragte børn og unge ud af en kriminel løbebane. Det er derfor af afgørende betydning, at der på de sikrede døgninstitutioner er mulighed for at sikre, at de anbragte børn og unge ikke er i besiddelse af ulovlige genstande.

En udvidet adgang til at undersøge de anbragte børn og unge vil i højere grad gøre det muligt at opdage evt. forsøg på indsmugling af euforiserende stoffer, våben eller lignende.

2.3.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der ved undersøgelse af barnet eller den unges person på sikrede døgninstitutioner, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, må ske kropsvi-sitation i form af undersøgelse af kroppens overflader. Forslaget indebærer, at personalet kan kræve, at barnet eller den unge tager sit tøj af samt gennemsøge tøjet.

Undersøgelse af barnet eller den unges person på opholdssteder og døgninstitutioner, herunder åbne og delvist lukkede døgninstitutioner og afdelinger efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5-6, vil fortsat kun kunne foretages ved klap uden på tøjet og undersøgelse af lommer og sko. Personalet kan dog kræve, at barnet eller den unge tager sit overtøj, hovedbeklædning og sko af.

Skemaet til brug for registrering og indberetning, jf. bilag 1 a til voksenansvarsbekendtgørelsen, vil blive optimeret, så der ved undersøgelser på de nærmere fastsatte tidspunkter i voksenansvarslovens § 16, stk. 3 uden at der er konkret mistanke, vil skulle udfyldes færre punkter, som primært vil bestå af afkrydsningsfelter. Dette henset til, at der i sådanne situationer ikke vil være behov for at udfolde nærmere, hvilke særlige grunde, der lå til grund for den foretagne undersøgelse.

Der henvises til bemærkningerne til forslagets § 2, nr. 10.

2.3.3. Begrænsning af adgang til ekstern kommunikation på sikrede døgninstitutioner

2.3.3.1. Gældende ret

Børn og unge har ret til at ytre sig og modtage information, herunder gennem elektroniske medier. Børn og unge har samtidig ret til beskyttelse mod kommunikation, der skader barnets eller den unges velfærd.

En husorden efter voksenansvarslovens § 4 kan bl.a. indeholde regler for anvendelse af elektroniske kommunikationsmidler, men kan ikke fastsætte regler, der helt afskærer de anbragte børns og unges adgang til elektronisk kommunikation og medier.

Efter voksenansvarslovens § 15, stk. 1 kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation, herunder mobiltelefon og internet, når det er nødvendigt af hensyn til barnet eller den unges sundhed eller udvikling. Afgørelsen om kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation træffes for en bestemt periode, og kan påklages til Ankestyrelsen.

Derudover gælder en række særlige bestemmelser for børn og unge anbragt i varetægtssurrogat, som led i afsoning eller ungdomssanktion.

Således kan politiet efter voksenansvarslovens § 18 beslutte, at en ung, der er anbragt i varetægts-surrogat på en sikret døgninstitution af hensyn til varetægtsfængslingens øjemed helt eller delvist afskæres fra kontakt med andre gennem bl.a. telefonsamtaler eller anden kommunikation. Politiets beslutning om kontrol kan forlanges forelagt for retten til afgørelse.

Endelig kan kommunalbestyrelsen efter voksenansvarslovens § 19 uden retskendelse træffe afgørelse om, at personalet på anbringelsessteder efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i konkrete tilfælde skal påhøre eller overvåge samt afbryde og forhindre en anbragt ungs brug af telefon og internet, hvis den pågældende er anbragt i henhold til en strafferetlig afgørelse eller kendelse. Afgørelsen kan træffes, når dette skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge og forhindre kriminalitet.

2.3.3.2. Overvejelser

Der er behov for at imødegå, at børn og unge anbragt i fx varetægtssurrogat, og dermed underlagt brev- og telefonkontrol, kommer i besiddelse af mobiltelefoner og sociale medier mv. og kan vanskeliggøre efterforskningen.

Det kan overvejes at indføre mulighed for begrænsning af adgang til ekstern kommunikation i form af mobiltelefoni og internet mv. på sikrede døgninstitutioner og afdelinger samt særligt sikrede afdelinger, således at mobiltelefoni og tilgang til internet mv. alene må anvendes på afgrænsede områder, f.eks. i bestemte dertil indrettede fællesrum.

En sådan ordning vil indebære et indgreb i en grundlæggende rettighed hos de anbragte børn og unge, der ikke er underlagt kommunikationskontrol, men vurderes at kunne være en hensigtsmæssig og proportional løsning på et stort problem i praksis.

Dette henset til, at de anbragte børn og unge, der i dag har adgang til at medbringe og benytte mobiltelefoner mv. i praksis er udsat for stort pres fra de unge, der er underlagt kommunikationskontrol, med henblik på at udlevere telefoner eller foretage opkald mv. på vegne af dem.

En ordning, der alene afgrænser brugen af elektronisk kommunikationsudstyr til bestemte lokationer, vil således også beskytte de øvrige anbragte børn og unge mod sådan pression, samtidig med at det sikre at de unge, der må, stadig har adgang til at foretage ekstern kommunikation.

2.3.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at give personalet på sikrede døgninstitutioner, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6 adgang til at begrænse de anbragte børns og unges adgang til telefonsamtaler og anden elektronisk kommunikation til kun at kunne finde sted på nærmere afgrænsede områder på institutionen.

Begrænsningen vil ikke kunne ske, såfremt der er særlige forhold der taler derimod, såsom at et anbragt barn eller en ung vurderes at have behov for hyppig kontakt med forældrene under anbringelsen.

Der henvises til bemærkninger til forslagens § 2, nr. 9.

2.2.4. Pligt til anmeldelse af trusler og vold m.v.

2.3.4.1. Gældende ret

Der eksisterer ikke nogen regler eller fælles procedurer for håndtering af trusler og vold mv., der finder sted på delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner, herunder delvis lukkede, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6.

Det er således op til det tilstedeværende personale på den enkelte institution om, de finder grundlag for at foretage en personlig anmeldelse, hvis de oplever eller overværer episoder med trusler, vold eller andre strafbare handlinger, som led i deres arbejde.

2.3.4.2. Overvejelser

Med en målgruppe af kriminalitetstruede børn og unge, vil der kunne opstå episoder med trusler, vold mv. såvel de anbragte imellem, som over for personalet og andre der måtte opholde sig på institutionerne. Der er derfor behov for at styrke sikkerheden på delvist lukkede og sikrede døgninstitutioner m.fl., herunder sikre trygge forhold for de anbragte børn og unge, så de ikke udsættes for trusler og vold mv. under den anbringelse, der skal bringe dem væk fra et kriminelt miljø.

2.3.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at indføre en pligt for personalet på delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner, herunder delvis lukkede, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6 til at anmelde trusler og vold m.v., der har fundet sted på institutionen.

Der henvises til bemærkninger til forslagets § 2, nr. 12.

2.4. Ændringer som følge af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet

2.4.1. Gældende ret

Efter servicelovens § 48, stk. 1 skal der, inden der træffes afgørelse efter §§ 51, 52, 52 a, 56, 57 a, 57 b, 58, 62 og 63, § 65, stk. 2 og 3, og §§ 68-71 og 75, finde en samtale sted med barnet eller den unge herom. Samtalen kan undlades, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet eller den unge ved gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50.

Efter servicelovens § 52, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om foranstaltninger efter § 50, stk. 3, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte. Kommunalbestyrelsen skal vælge den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse efter § 50. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, jf. dog §§ 56, 57 a, 57 b og 58, § 68, stk. 2 og 3, og § 68 a. En afgørelse efter stk. 3, nr. 7, kræver tillige samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år.

Efter servicelovens § 52, stk. 2, kan støtte efter servicelovens § 52, stk. 3, kun iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50. Hvis særlige forhold taler herfor, kan der dog iværksættes foreløbig eller akut støtte efter stk. 3 sideløbende med undersøgelsen.

Efter servicelovens § 52 a kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren til udgifter anført i stk. 1-3, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, og hvis forældremyndighedsindehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler til det.

Efter servicelovens § 54, stk. 1 skal kommunalbestyrelsen tilbyde forældremyndighedens indehaver en støtteperson i forbindelse med en anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7.

Efter § 55, stk. 1 i serviceloven modtager barnet, den unge eller de vordende forældre omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling under et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 og 7, § 76, stk. 3, nr. 1 og 3, og § 76 a, stk. 2. Ved særlige behov kan der endvidere under døgnopholdet foretages undersøgelser og observation samt ydes terapi eller anden behandling.

Efter servicelovens § 57 c, stk. 1 skal kommunen senest 7 dage efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om, at en ung under 18 år er mistænkt for at have begået alvorlig kriminalitet indkalde den unge, forældremyndighedsindehaveren, eventuelt relevante personer fra net-

værket og relevante fagpersoner til et netværkssamråd. Efter servicelovens § 57 c, stk. 3 skal kommunalbestyrelsen uden fornyet indkaldelse til netværkssamråd vurdere, om der er behov for at revidere handleplanen, hvis kommunalbestyrelsen inden for 1 år efter netværkssamrådets afholdelse, jf. stk. 1, modtager dokumentation fra politiet om mistanke mod den unge under 18 år for gentagen, alvorlig kriminalitet.

Efter servicelovens § 63 a, stk. 1 kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, og § 58, når betingelserne i stk. 2 er opfyldt. Efter servicelovens § 63 a, stk. 4 kan børne- og socialministeren fastsætte nærmere regler om anvendelsen af og forholdene under en anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner.

Efter servicelovens § 63 b, stk. 3, kan lederen af en åben døgninstitution eller dennes stedfortræder træffe midlertidig beslutning om overførsel af et barn eller en ung, som er anbragt på en åben døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, til en sikret døgninstitution, der er knyttet til den åbne døgninstitution. Dette gælder uanset hvilket anbringelsesgrundlag, der lægger til grund for anbringelsen uden for hjemmet. Overførslen kan iværksættes straks, og beslutningen herom skal straks forelægges børn og unge-udvalget i opholdskommunen til afgørelse, jf. stk. 1, jf. § 74, stk. 1, nr. 6.

Efter servicelovens § 63 c, stk. 3 kan lederen af en sikret døgninstitution eller dennes stedfortræder, hvis betingelserne i stk. 2 er opfyldt for et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, uafhængigt af om der på den sikrede døgninstitution er en særligt sikret afdeling, træffe midlertidig beslutning om overførsel til en særligt sikret afdeling. Beslutningen herom skal straks forelægges børn og unge-udvalget i opholdskommunen til afgørelse, jf. stk. 1, jf. § 74, stk. 1, nr. 7.

Efter servicelovens § 64, stk. 1, har kommunalbestyrelsen ansvaret for, at afgørelser efter §§ 51, 57 b, 58 og 63, § 68, stk. 2, og § 68 a fuldbyrdes. Efter servicelovens § 64, Stk. 3. kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedens indehavers bolig og rum, når adgangen til hjemmet sker som led i den børnefaglige undersøgelse efter § 50 og må anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, og forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger.

Efter servicelovens § 65, stk. 1, kan Ankestyrelsen af egen drift tage sager om særlig støtte til børn og unge op, når det må antages, at en kommunalbestyrelse i en konkret sag ikke har foretaget de fornødne sagsbehandlingsskridt eller ikke har truffet de fornødne afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. Ankestyrelsen kan da pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser.

Efter servicelovens § 66, stk. 2 er det en betingelse for, at der kan træffes afgørelse om anbringelse af børn og unge efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 eller 7, på et anbringelsessted, at anbringelsesstedet er godkendt efter § 66 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2, 6 eller 7, eller efter § 5 i lov om socialtilsyn.

Efter servicelovens § 66 a, stk. 7, at hvis en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, skal den enkelte plads være godkendt som konkret egnet i forhold til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Efter servicelovens § 68, stk. 12, skal kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn eller opretholdt anbringelse, jf. § 76 a, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes efter §§ 76 eller 76 a. Kommunalbestyrelsen skal forinden da i samarbejde med den unge have revideret handleplanen og herunder have taget stilling til den unges videre forløb med hensyn til uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold.

Efter servicelovens § 68 a kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der efter § 52, stk. 3, nr. 7, har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, fortsat skal være anbragt uden for hjemmet i en videreført anbringelse, hvis barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet. Afgørelser om videreførelse af en anbringelse efter 1. pkt. skal ikke forelægges for børn og unge-udvalget til fornyet afgørelse efter § 62. Efter bestemmelsens stk. 3, kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter stk. 1, uanset at betingelserne i § 52, stk. 1, eller § 58, stk. 1, ikke længere er opfyldt.

Efter servicelovens § 68 b, stk. 1 skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om valg af anbringelsessted i overensstemmelse med handleplanen, jf. lovens § 140.

Efter servicelovens § 68 d skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter lovens § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, eller § 58, hvor det må antages, at barnet eller den unge vil være anbragt i en længere årrække, overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for, at barnet eller den unge i stedet bliver adopteret.

Efter servicelovens § 68 e, stk. 1 skal kommunalbestyrelsen forelægge en sag for børn og unge-udvalget, hvis den vurderer, at adoption af et barn eller en ung ikke kan gennemføres med samtykke

fra barnets eller den unges forældre, jf. § 7 i adoptionsloven, og at adoption vil kunne gennemføres uden samtykke fra forældrene efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven. Efter bestemmelsens stk. 2 skal forelæggesen efter stk. 1 indeholde en indstilling om, at barnet eller den unge adopteres efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven. Indstillingen skal bl.a. indeholde den børnefaglige undersøgelse, jf. servicelovens § 50 og handleplanen, jf. lovens § 140.

Efter servicelovens § 69, stk. 1 skal kommunalbestyrelsen på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet, jf. § 70 stk. 2, og § 148, i det omfang det må anses for nødvendigt under hensyn til formålet med anbringelsen, træffe afgørelse om ændret anbringelsessted, behandling, uddannelse m.v. under opholdet. Efter bestemmelsens stk. 2 kræver kommunalbestyrelsens afgørelse om ændring af anbringelsessted samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 12 år, jf. dog stk. 3. Det følger af stk. 3, at børn og unge-udvalget skal træffe afgørelse om ændring af anbringelsessted, hvis der ikke kan opnås samtykke hertil efter stk. 2. Ved afgørelsen skal børn og unge-udvalget under hensyn til formålet med anbringelsen og barnets eller den unges behov for kontinuitet i opvæksten vurdere, om barnets eller den unges behov for støtte bedst imødekommes ved en ændring af anbringelsessted. Afgørelse om valg af konkret anbringelsessted træffes herefter af kommunalbestyrelsen, jf. § 68 b, stk. 1.

Efter servicelovens § 70, stk. 1 skal kommunalbestyrelsen senest 3 måneder efter, at der er iværksat en foranstaltning over for barnet, den unge eller de vordende forældre, vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen, jf. lovens § 140, skal revideres. Kommunalbestyrelsen skal herefter med højst 6 måneders mellemrum foretage en sådan vurdering. Afgørelse om revision af handleplanen træffes så vidt muligt med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Det følger af bestemmelsens stk. 2, at vurderingen af indsatsen efter stk. 1, og af behovet for revision af handleplanen ved anbringelse uden for hjemmet skal ske på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge, jf. servicelovens § 148, stk. 1, og efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren. Tilsynet efter § 148, stk. 1, skal omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge. Samtalen skal så vidt muligt finde sted uden tilstedeværelse af ansatte fra anbringelsesstedet. Vurderingen skal omfatte en stillingtagen til, hvorvidt andre forhold end de hidtil beskrevne, jf. § 140, er relevante, og i så fald skal disse indgå i en revideret handleplan

Efter servicelovens § 71, stk. 1 har barnet eller den unge ret til samvær og kontakt med forældre og netværk under en anbringelse uden for hjemmet. Efter servicelovens § 71, stk. 2 skal kommunalbestyrelsen under hensyn til barnet eller den unge og formålet med anbringelsen om fornødent træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samvær og kontakt og kan fastsætte nærmere vilkår herfor. Der kan ikke træffes afgørelser, som medfører, at samvær og kontakt kun må finde sted mindre end en gang om måneden, da en sådan afgørelse sidestilles med afbrydelse af forbindelsen og derfor skal træffes af børn og unge udvalget efter stk. 3 og 4. Kommunalbestyrelsen kan med samtykke fra

forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at samværet mellem forældrene og barnet eller den unge skal støttes ved, at der er en tredje person til stede. Efter servicelovens § 71, stk. 3 kan børn og unge-udvalget, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, for en bestemt periode træffe afgørelse om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen, og/eller om at afbryde forbindelsen i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge. Ligesom der kan træffes afgørelse om, at barnets eller den unges anbringelsessted ikke må oplyses over for forældrene eller netværket. Efter servicelovens § 71, stk. 4 skal børn og unge-udvalget ved viden eller formodning om, at den person som barnet eller den unge skal have samvær med, har begået overgreb mod et barn eller en ung, medmindre særlige forhold taler i mod det, for en bestemt periode træffe afgørelse om at afbryde den pågældendes forbindelse med barnet eller den unge i form af samvær eller brev- mail eller telefonforbindelse eller om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen. Efter servicelovens § 71, stk. 5 finder stk. 2-4 tilsvarende anvendelse under gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse efter § 50 under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 50 a, jf. § 51, stk.1 og 2.

Efter servicelovens § 75, stk. 1 kan formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og unge-udvalget træffe foreløbige afgørelser efter lovens §§ 51, 58 og 63, § 63 a, stk. 1, § 63 b, stk. 1, § 63 c, stk. 1 og 3, § 68 a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5, og § 78, stk. 4 samt § 11, stk. 1 og 2, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i børn og unge-udvalget. I medfør af servicelovens § 75, stk. 3 skal en foreløbig afgørelse efter stk. 1 snarest muligt og senest inden 7 dage efter iværksættelsen af afgørelsen forelægges børn og unge-udvalget til godkendelse, uanset om foranstaltningen er ophørt. Det følger af servicelovens § 75, stk. 4, at en afgørelse, der er godkendt efter stk. 3, har gyldighed i 1 måned. En afgørelse vedrørende § 51 har gyldighed, indtil undersøgelsen er afsluttet, dog højst 2 måneder regnet fra den foreløbige afgørelse efter stk. 1.

Efter servicelovens § 158, stk. 1 skal den, der modtager hjælp efter serviceloven til sig selv, sin ægtefælle eller sine børn, medmindre andet er bestemt andetsteds i loven, betale for den hjælp der modtages. Efter bestemmelsens stk. 2 kan børne- og socialministeren fastsætte regler om opkrævning af gebyr ved ikke rettidig betaling for ydelser efter serviceloven.

Efter servicelovens § 159 kan børne- og socialministeren fastsætte regler om, at forældrene og barnet eller den unge betaler for døgnopholdet, jf. lovens § 52, stk. 3, nr. 7. Der kan ikke fastsættes betaling for et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 7, når der er tale om en videreførelse af en anbringelse efter § 68 a.

Efter voksenansvarslovens § 2 finder loven anvendelse over for børn og unge, der er anbragt på anbringelsessted efter servicelovens § 66, stk. 1 i medfør af serviceloven §§ 52 eller 58, som led i en strafferetlig afgørelse eller efter udlændingelovens § 62 l.

Efter voksenansvarslovens § 11, stk. 1 kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om, at barn eller en ung, der er anbragt på et anbringelsessted efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, kan tilbageholdes i op til 14 dage i forbindelse med anbringelsen på det pågældende opholdssted eller den pågældende døgninstitution.

2.4.2. Overvejelser

Når en sag behandles i Ungdomskriminalitetsnævnet skal kommunalbestyrelsen udarbejde en ungefaglig undersøgelse. Den ungefaglige undersøgelse vil i disse sager erstatte den børnefaglige undersøgelse. Der er som følge heraf behov for at foretage en række konsekvensrettelser i de bestemmelser, hvor det er en forudsætning at der foretages en revision af undersøgelsen, så den ungefaglige undersøgelse også vil kunne lægges til grund. Tilsvarende gælder i forhold til revision af de forbedringsforløb, som ungdomskriminalitetsnævnet kan træffe afgørelse om,

Ungdomskriminalitetsnævnet er et nævn målrettet længerevarende kriminalitetsforbyggende indsatser med fokus på at bringe et barn eller en ung tilbage i travlhed. For at sikre fleksibilitet i forhold til det enkelte barn eller ung, er der herudover behov for, at der bibeholdes en vis autonomi i forhold til kommunalbestyrelsens indsats over for et barn eller ung i forhold til afgørelser, som på grund af deres mindre indgribende karakter ikke kræver forelæggelse for Ungdomskriminalitetsnævnet. Hertil kommer, at der findes tilbud i serviceloven med et indhold, som ikke er sammenfaldende med indholdet af afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet, og som derfor skal bibeholdes. Der er af denne årsag en række afgørelser vedrørende målgruppen, som fortsat bør blive truffet af enten kommunalbestyrelsen eller børn- og unge udvalget.

For børn og unge omfattet af forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet anvendelsesområde, vil det ikke længere være relevant sideløbende at skulle indkaldes til netværkssamråd eller have revideret en evt. eksisterende handleplan på baggrund af mistanke om gentagen kriminalitet. Forpligtelsen for kommunalbestyrelsen til at indkalde og foretage vurdering af behov for revidering af handleplan på baggrund af gentagen kriminalitet bør således fjernes i sådanne sager for at sikre, at der ikke etableres parallelle forløb og foranstaltninger over for barnet eller den unge.

Børn og unge under 12 år bør - ligesom der er adgang til på sikrede døgninstitutioner og afdelinger - i særlige situationer, hvor muligheden for at tilbageholde barnet eller den unge i et positivt pædagogisk og behandlingsmæssigt forløb på en åben døgninstitution vurderes utilstrækkeligt, kunne anbringes på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner. En sådan dispensationsadgang for aldersgrænsen på 12 år vil betyde, at de omhandlende børn og unge

vil opleve færre indskrænkninger i deres frihed, end på en sikret døgninstitution eller afdeling, som i dag er den eneste mulighed for denne målgruppe af anbragte børn og unge.

Børn og unge, der anbringes på anbringelsessted efter servicelovens § 66, stk. 1 i medfør af § 14, jf. §§ 15-17 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet bør omfattes af voksenansvarsloven på linje med de øvrige anbragte børn og unge.

Ungdomskriminalitetsnævnet bør på linje med børn og unge-udvalget have mulighed for – som led i en afgørelse om anbringelse – at træffe afgørelse om at det omhandlende barn kan tilbageholdes i forbindelse med anbringelsen, jf. voksenansvarslovens § 11, stk. 1.

2.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at udvide servicelovens § 48, stk. 1, således at samtalen med barnet også kan undlades, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet eller den unge ved gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse jf. §§ 29 og 30 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, til brug for en afgørelse i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det foreslås i servicelovens § 52, stk. 1, at kommunalbestyrelsen under et barns eller en ungs forbedringsforløb fastsat af Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, kan træffe afgørelse om supplerende foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1-6 og nr. 8-9, i lov om social service, når det anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, og der kan opnås samtykke hertil fra forældremyndighedsindehaverne, § 54, stk. 3 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det betyder, at under et barns eller en ungs forbedringsforløb fastsat af Ungdomskriminalitetsnævnet kan kommunalbestyrelsen ikke anbringe et barn eller en ung med samtykke efter § 52, stk. 3, nr. 7, i lov om social service. Anbringelse af et barn eller en ung vil under barnets eller den unges forbedringsforløb altid skulle forelægges Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det foreslås at støtte efter servicelovens § 52, stk. 3, kun kan iværksættes efter gennemførelse af enten en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50 eller en ungefaglig undersøgelse til brug for en afgørelse i Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. §§ 29 og 30 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsens adgang til at træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren efter servicelovens § 52 a, stk. 1 også gælder, når Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om et forbedringsforløb for barnet eller den unge, herunder når Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om en anbringelse uden for hjemmet af barnet eller den unge som led i forbedringsforløbet, § 13, stk. 1 og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsens tilbud om en støtteperson til forældremyndighedsindehaveren efter servicelovens § 54, stk. 1 eller kommunalbestyrelsens afgørelse om støtte til forældrene efter § 54, stk. 2 også gælder, når Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås, at servicelovens § 55 anvendelsesområde udvides til også at gælde, når Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om et døgnophold som led i et forbedringsforløb efter § 13, stk. 1, nr. 4, 5 og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen ikke længere skal indkalde barnet eller den unge under 18 år til netværkssamråd eller foretage vurdering af, om der er behov for at revidere handleplanen på baggrund af mistanke om gentagen kriminalitet i sager, hvor politiet træffer beslutning om, at sagen skal indstilles til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet, eller retten henviser sagen til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det foreslås at give børne- og socialministeren bemyndigelse til at give børn og unge-udvalget adgang til at dispensere fra aldersgrænsen på 12 år i forbindelse med anbringelse af børn og unge på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner i særlige situationer.

Det foreslås i servicelovens § 63 b, stk. 3, at lederen af en åben døgninstitution eller dennes stedfortræder, når betingelserne i § 16, stk. 1, i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet er opfyldt for et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, og som er anbragt på en åben døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, hvortil der også er knyttet en sikret døgninstitution, uanset hvilket anbringelsesgrundlag der ligger til grund for anbringelsen uden for hjemmet, træffe midlertidig beslutning om overførsel til den sikrede døgninstitution. Overførslen kan iværksættes straks. Beslutningen herom skal straks forelægges børn og unge-udvalget i opholdskommunen til afgørelse, jf. stk. 1, jf. § 74, stk. 1, nr. 6.

Det foreslås tilsvarende i servicelovens § 63 c, stk. 3, at lederen af en sikret døgninstitution eller dennes stedfortræder, når betingelserne i § 17 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet er opfyldt for et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, uafhængigt af om der på den sikrede døgninstitution er en særligt sikret afdeling, træffe midlertidig beslutning om overførsel til en særligt sikret afdeling. Beslutningen herom skal straks forelægges børn og unge-udvalget i opholdskommunen til afgørelse, jf. stk. 1, jf. § 74, stk. 1, nr. 7.

Det foreslås i servicelovens § 64, stk. 1, at kommunalbestyrelsen også for ansvaret for at fuldbyrde de afgørelser, som Ungdomskriminalitetsnævnet træffer efter §§ 12 – 14, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det foreslås samtidig, at anvendelsesområdet i servicelovens § 64, stk. 3 ud-

vides, så kommunalbestyrelsen herefter også kan træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedens indehavers bolig og rum, når adgangen til hjemmet sker som led i en ungefaglig undersøgelse efter anmodning fra Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 29, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller som led i en ungefaglig undersøgelse, som kommunalbestyrelsen iværksætter af egen drift jf. § 30, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås i servicelovens § 65, stk. 1, at Ankestyrelsen hvis barnet eller den unge er underlagt en afgørelse efter § 13, stk. 1 og § 14 i forslag lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal underrette Ungdomskriminalitetsnævnet.

Med den foreslåede tilføjelse i § 66, stk. 2 vil anbringelse af et barn eller en ung som led i en afgørelse om et forbedringsløb truffet af Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, alene kunne ske på et anbringelsessted godkendt efter § 66 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2, 6 eller 7, eller efter § 5 i lov om socialtilsyn.

Det foreslås i servicelovens § 66 a, stk. 7, at anbringelser efter § 14 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet alene kan ske på efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med kostafdelinger med otte pladser eller derunder, hvis den enkelte plads er godkendt som konkret egnet i forhold til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Det foreslås i servicelovens § 68, stk. 12, at kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune senest 6 måneder forud for ophør af anbringelse skal ved det fyldte 18. år skal træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn eller opretholdt anbringelse, jf. § 76 a, og i givet fald skal der træffes afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes efter §§ 76 eller 76 a. Kommunalbestyrelsen skal forinden da i samarbejde med den unge have revideret forbedringsforløbet efter § 13 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, og herunder have taget stilling til den unges videre forløb med hensyn til uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold.

Det foreslås i servicelovens § 68 a, at børn og unge-udvalget efter stk. 1 kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der efter § 14 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, fortsat skal være anbragt uden for hjemmet i en videreført anbringelse. Børn og unge-udvalget kan efter bestemmelsens stk. 3 træffe afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter stk. 1, uanset at betingelserne i § 14 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, ikke længere er opfyldt. Til brug for børn og unge-udvalgets afgørelse om videreførelsen af anbringelsen, jf. stk. 1, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en indstilling, der indeholder en revideret undersøgelse af den unges forhold, jf. § § 29-30 i forslag til lov om bekæm-

pelse af ungdomskriminalitet og et revideret forbedringsforløb efter § 13 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet

Det foreslås i servicelovens § 68 b, stk. 1 at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted i overensstemmelse med forbedringsforløbet efter § 13, stk. 1, i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås i servicelovens § 68 d, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter § 14, stk. 1 og 2, i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvor det må antages, at barnet eller den unge vil være anbragt i en længere årrække, skal overveje om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for, at barnet eller den unge i stedet bliver adopteret.

Det foreslås i servicelovens § 68 e, stk. 2, at kommunalbestyrelsens indstilling i forelæggelse af sager for børn og unge-udvalget efter stk. 1 for børn og unge anbragt efter § 14 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet skal indeholde forbedringsforløbet efter § 13, stk. 1, i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås i servicelovens § 69, at kommunalbestyrelsen, hvis ikke der kan opnås samtykke til ændring af anbringelsessted for et barn eller en ung anbragt efter forslaget til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet § 14, stk. 1 eller 2, skal forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet med henblik på, at nævnet kan træffe afgørelse herom, jf. § 24 i forslaget til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås i servicelovens § 70, at kommunalbestyrelsen under vurdering af indsatsen over for et barn eller en ung anbragt af Ungdomskriminalitetsnævnet skal tage stilling til behov for revision af forbedringsforløb efter den foreslåede § 13, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det foreslås videre, at kommunalbestyrelsen, hvis den på baggrund af tilsynet vurderer, at forbedringsforløbet bør revideres, skal forelægge sagen for ungdomskriminalitetsnævnet efter § 21 i forslag i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. forslagets § 54, hvorefter kommunalbestyrelsen dog under forudsætning af samtykke kan iværksætte supplerende foranstaltninger efter servicelovens § 52, stk. 3.

Det foreslås i servicelovens § 71, stk. 5, at stk. 2-4 finder tilsvarende anvendelse under gennemførelsen af en ugefaglig undersøgelse efter §§ 29-30 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet under ophold på institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 32 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås i servicelovens § 75, stk. 1, at børn og ungeudvalget uændret beholder sin kompetence til at træffe foreløbige afgørelser efter lovens §§ 51, 58, og 63, 63 a, stk. 1, § 63 b, stk. 1, 63 c, stk. 1 og 3, § 68 a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5, og § 78, stk. 4 samt voksenansvarslovens § 11, stk. 1 og 2 og § 15, stk. 1. Det foreslås i bestemmelsens stk. 2, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal orienteres om afgørelser efter servicelovens §§ 51, 58, § 63 a, stk. 1, § 63 b, stk. 1, 63 c, stk. 1, § 68 a, § 69, stk. 3 samt voksenansvarslovens §§ 11, stk. 1 og 2.

Det foreslås i servicelovens § 148, stk. 3, at kommunalbestyrelsen i den kommune, der har ansvaret for et barn eller en ungs ophold på et anbringelsessted, jf. §§ 9-9 a, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fører tilsyn med de tilbud, som Ungdomskriminalitetsnævnet i forhold til det enkelte barn eller den unge har truffet afgørelse om, jf. § 14, stk. 1 og § 54 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Kommunalbestyrelsen skal løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål, herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Det foreslås videre i servicelovens § 148, stk. 4, at kommunalbestyrelsen, hvis den i forbindelse med tilsynet efter stk. 3, i lighed med hvad der gælder for tilsyn efter stk. 1, bliver opmærksom på bekymrende forhold i et tilbud, der er omfattet af socialtilsynsloven, skal underrette den kommunalbestyrelse, som efter socialtilsynslovens § 2 har ansvar for det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet.

Det foreslås i servicelovens § 158, at den der modtager hjælp til sig selv, sin ægtefælle eller sine børn efter forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet som udgangspunkt vil skulle betale for den modtagne hjælp. Børne- og socialministeren vil i lighed med ydelser efter serviceloven kunne fastsætte regler om opkrævning af gebyr ved ikke rettidig betaling.

Det foreslås, at børne- og socialministeren efter servicelovens § 159 kan fastsætte regler om, at forældrene og barnet eller den unge betaler for et døgnophold efter § 14 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Der vil i lighed med døgnophold efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7 ikke kunne fastsættes betaling, når der er tale om en videreførelse af en anbringelse efter lovens § 68 a.

Det foreslås, at udvide voksenansvarslovens anvendelsesområde i § 2 til også at omfatte børn og unge, der anbringes på anbringelsessteder efter servicelovens § 66, stk. 1 i medfør af § 14, jf. §§ 15-17 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås i voksenansvarslovens § 11, at Ungdomskriminalitetsnævnet i forbindelse med en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung, jf. § 14 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdoms-

kriminalitet, samtidig skal kunne træffe afgørelse om tilbageholdelse efter reglerne i voksenansvarslovens § 11, jf. i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet § 18.

Der henvises til bemærkningerne til forslagens § 1, nr. 1-6, 18-27, 29-48 og § 2, nr. 1 og 8.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Der afsættes samlet 7,5 mio. kr. i 2019, 0,3 mio. kr. i 2020, 1,3 mio. kr. i 2021 og 0,3 mio. kr. årligt herefter til statslige merudgifter til Socialstyrelsen, Ungekriminalitetsforsorgen og Ankestyrelsen. [De kommunale merudgifter skal forhandles med kommunerne.]

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden 3. september til 1. oktober 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Advokatrådet, Ankestyrelsen, Amnesty International, BUPL, Børn og Familier, Børnehjælpsdagen, Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Danmarks Lærerforening, Dansk Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Dansk Psykolog Forening, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Fabu, Foreningen af Døgn- og Dagtilbud (FADD), Foreningen af Institutionschefer og Områdechefer m.fl., Foreningen af Socialchefer, Foreningen af Offentlige Anklagere, Forsete, ForældreLANDSforeningen (FBU), Frederiksberg Kommune (Socialtilsyn Hovedstaden), Fængselsforbundet i Danmark, Faaborg-Midtfyn Kommune (Socialtilsyn Syd), High:five, HK, Hjørring Kommune (Socialtilsyn Nord), Holbæk Kommune (Socialtilsyn Øst), Landsklubben, Danmarks Domstole, HK Landsklubben Kriminalforsorgen, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Kriminalforsorgsforeningen, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen for Socialpædagoger, Landsforeningen KRIM, Landsklubben af Socialrådgivere ansat i Kriminalforsorgen, Livsværk – Børn med vilje, LOS – De

Private Sociale Tilbud, Plejefamiliernes Landsforening, Politiforbundet i Danmark, Red Barnet, Retspolitisk Forening, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Socialt Udsatte, Selveje Danmark, Silkeborg Kommune (Socialtilsyn Midt), Socialpædagogernes Landsforbund, SSP-samrådet, TA-BUKA, og Ungdommens Røde Kors.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Statslige merudgifter 7,3 mio. kr. i 2019 0,3 mio. kr. i 2020 0,3 mio. kr. i 2021 1,3 mio. kr. i 2022 og 0,3 mio. kr. varigt fra 2023 og fremefter [De kommunale merudgifter skal forhandles med kommunerne]
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	
[Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering] /[Går videre end minimumskrav i EU-regulering] (sæt X)		

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

*Til § 1**Til nr. 1*

Efter servicelovens § 48, stk. 1 skal der, inden der træffes afgørelse efter §§ 51, 52, 52 a, 56, 57 a, 57 b, 58, 62 og 63, § 65, stk. 2 og 3, og §§ 68-71 og 75, finde en samtale sted med barnet eller den unge herom. Samtalen kan undlades, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet eller den unge ved gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50. Samtalen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor.

Det foreslås, at udvide bestemmelsen (i § 48, stk. 1, 2. pkt.) således, at samtalen med barnet (efter § 48, stk. 1, 1. pkt.) også kan undlades, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet eller den unge ved gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse jf. §§ 29 og 30 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, til brug for en afgørelse i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Der er i øvrigt ikke med bestemmelsen tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 2 og 3

Efter de gældende regler i serviceloven er det kommunalbestyrelsen, som træffer afgørelse om foranstaltninger efter § 52, når der foreligger samtykke fra forældremyndighedsindehaver og den unge, der er fyldt 15 år. Det fremgår af serviceloven § 52, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om foranstaltninger efter § 50, stk. 3, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte. Kommunalbestyrelsen skal vælge den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse efter § 50. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, jf. dog §§ 56, 57 a, 57 b og 58, § 68, stk. 2 og 3, og § 68 a. En afgørelse efter stk. 3, nr. 7, kræver tillige samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år.

Med den foreslåede henvisning til § 54, stk. 3 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i § 52, st. 1 foreslås, at kommunalbestyrelsen under et barns eller en ungs forbedringsforløb fastsat af Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, kan træffe afgørelse om supplerende foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1-6 og nr. 8-9, i lov om social service, når det anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, og der kan opnås samtykke hertil fra forældremyndighedsindehaverne.

Det betyder, at under et barns eller en ungs forbedringsforløb fastsat af Ungdomskriminalitetsnævnet kan kommunalbestyrelsen ikke anbringe et barn eller en ung med samtykke efter § 52, stk. 3, nr. 7, i lov om social service. Anbringelse af et barn eller en ung vil under barnets eller den unges forbedringsforløb altid skulle forelægges Ungdomskriminalitetsnævnet.

Formålet er at sikre fleksibilitet i forhold til det enkelte barn eller den enkelte unge ved at bibeholde en vis autonomi i forhold til kommunalbestyrelsens mulighed for at træffe afgørelse om supplerende foranstaltninger over for et barn eller ung under barnets eller den unges forbedringsforløb i forhold til afgørelser, som på grund af deres mindre indgribende karakter ikke kræver forelæggelse for Ungdomskriminalitetsnævnet.

Efter servicelovens § 52, stk. 2, kan støtte efter servicelovens § 52, stk. 3, kun iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50. Hvis særlige forhold taler herfor, kan der dog iværksættes foreløbig eller akut støtte efter stk. 3 sideløbende med undersøgelsen.

Som en konsekvens af forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, foreslås det at udvide bestemmelsen, så støtte efter servicelovens § 52, stk. 3, kun kan iværksættes efter gennemførelse af enten en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50 eller en ungefaglig undersøgelse til brug for en afgørelse i Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. §§ 29 og 30 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Med henvisningen til § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, foreslås, at dette også gælder for kommunalbestyrelsens afgørelser om supplerende foranstaltninger under et barns eller en ungs forbedringsforløb fastsat af Ungdomskriminalitetsnævnet.

Med den foreslåede henvisning til § 54, stk. 3 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i § 52, st. 1 foreslås, at kommunalbestyrelsen under et barns eller en ungs forbedringsforløb fastsat af Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, kan træffe afgørelse om supplerende foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1-6 og nr. 8-9, i lov om social service, når det anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den ungs særlige behov for støtte, og der kan opnås samtykke hertil fra forældremyndighedsindehaverne.

Der er i øvrigt ikke med bestemmelsen tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret om iværksættelse af foranstaltninger efter § 52.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 4

Efter gældende ret kan kommunalbestyrelsen efter § 52 a træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren til udgifter anført i § 52 a, stk. 1-3, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, og hvis forældremyndighedsindehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler til det.

Med den foreslåede tilføjelse af § 13, stk. 1 og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet foreslås, at kommunalbestyrelsens adgang til at træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til for-

ældremyndighedsindehaveren også gælder, når Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om et forbedringsforløb for barnet eller den unge, herunder når Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om en anbringelse uden for hjemmet af barnet eller den unge som led i forbedringsforløbet.

Der er ikke tilsigtet nogen ændringer i hvilke udgifter, der kan ydes støtte til under barnets eller den unges forbedringsløb. Der kan således under forbedringsforløbet ydes støtte forældremyndighedsindehaveren til de udgifter, der er anført i § 52 a, stk. 1, nr. 1 – 3.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 5

Efter gældende ret skal kommunalbestyrelsen i medfør af § 54, stk. 1, tilbyde forældremyndighedens indehaver en støtteperson i forbindelse med en anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7.

Under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet i medfør af § 52, stk. 3, nr. 7, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om støtte til forældrene efter § 54, stk. 1, efter § 52, stk. 3, eller efter anden lovgivning. Støtten skal så vidt muligt medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen med henblik på at støtte forældrene i at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller i samvær med barnet eller den unge under anbringelsen. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte en særskilt plan for støtten til forældrene.

Med den foreslåede tilføjelse af § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet foreslås det, at kommunalbestyrelsens tilbud om en støtteperson til forældremyndighedsindehaveren efter § 54, stk. 1 eller kommunalbestyrelsens afgørelse om støtte til forældrene efter § 54, stk. 2 også gælder, når Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet som led i et forbedringsforløb.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 6

Efter § 55, stk. 1 i serviceloven modtager barnet, den unge eller de vordende forældre omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling under et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 og 7, § 76, stk. 3, nr. 1 og 3, og § 76 a, stk. 2. Ved særlige behov kan der endvidere under døgnopholdet foretages undersøgelser og observation samt ydes terapi eller anden behandling.

Det foreslås, at bestemmelsens anvendelsesområde udvides til også at gælde, når Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om et døgnophold som led i et forbedringsforløb efter § 13, stk. 1, nr. 4, 5 og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 7

Efter servicelovens § 57 a, stk. 2, nr. 2 forudsætter meddelelse af forældreplæg, at der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge har begået kriminalitet af en vis grovhed.

Det foreslås, at forældreplægget udvides til at omfatte alle sager, hvor barnet eller den unge mistænkes eller sigtes for at have overtrådt straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller våbenlovgivningen.

Kommunalbestyrelsen vil således være forpligtet til hurtigt at vurdere, om der er grundlag for at tildele forældrene et forældreplæg, når et barn eller en ung i risikozonen får et børne- eller ungeplæg.

Afgørelsen om et forældreplæg beror fortsat på en konkret og individuel vurdering af barnets eller den unges situation, herunder kriminalitetens omfang og karakter og barnet eller den unges personlige forhold, men udvidelsen sker dog med en klar forventning om, at børne- og ungeplæg skal anvendes i langt højere grad end i dag.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.

Til nr. 8

Forud for meddelelse af forældreplæg skal der i dag foretages en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50.

Det foreslås, at fjerne kravet om en forudgående børnefaglig undersøgelse forud for tildeling af forældreplæg, så plægget kan anvendes væsentligt hurtigere og mere effektivt. En børnefaglig undersøgelse kan tage kommunen op til fire måneder at udarbejde, hvorfor der er tale om en væsentlig tidsmæssig effektivisering.

Der vil herefter kunne tildeles et forældreplæg, hvis den konkrete sagsbehandler på baggrund af de i sagen foreliggende oplysninger vurderer, at der er risiko for, at den unges udvikling er i fare, og det vurderes at bero på, at forældremyndighedsindehaveren ikke lever op til sit ansvar.

Der vil fortsat være krav om opfyldelse af centrale forvaltningsretlige principper, såsom at oplyse sagen og at partshøre forældrene. Samtidig skal der fortsat udarbejdes en børnefaglig undersøgelse,

såfremt der iværksættes foranstaltninger over for barnet eller familien. Det gør sig f.eks. gældende, hvis der skal iværksættes foranstaltninger efter servicelovens § 52, eksempelvis familiebehandling, praktisk støtte i hjemmet eller en anbringelse uden for hjemmet.

Som en konsekvens af, at det med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i § 54, stk. 3 foreslås, at kommunalbestyrelsen under et barn eller en ungs forbedringsforløb kan træffe supplerede foranstaltninger efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 1-6 og nr. 8-9, når der kan opnås samtykke hertil fra forældremyndighedsindehaverne, foreslås en konsekvensændring af § 57 a, stk. 4, således at det kommer til at fremgå heraf, at kommunalbestyrelsen i sager, hvor et barn eller en ung er underlagt et forbedringsforløb ikke i tillæg til en afgørelse om forældrepålæg kan iværksætte foranstaltninger efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 1, 2, 3, 6 og 9, som forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker iværksat.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.

Til nr. 9-10, 14-15 og 17

Efter servicelovens § 57 b, stk. 1 kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at meddele et barn eller en ung i alderen 12 – 17 år et ungepålæg. Ungepålægget skal sikre, at unge, som begår kriminalitet tidligt i livet, ikke ender i en kriminel løbebane, fordi de nægter at samarbejde med kommunen om at gennemføre de nødvendige aktiviteter, der kan få den unge på rette spor.

Der kan være børn i alderen 10-11 år, der allerede på dette tidlige tidspunkt, er mistænkt for eller har begået kriminalitet, så som butikstyveri og hærværk, hvilket kan være en glidebane til gentagen eller grov kriminalitet.

For at sikre, at foranstaltningen rammer den rigtige målgruppe foreslås det, at målgruppen for det eksisterende ungepålæg udvides til også at omfatte børn på 10 og 11 år, så det fremover bliver et børne- og ungepålæg.

En udvidelse af pålægget vil sikre, at børn og unge, som begår kriminalitet tidligt i livet, ikke ender i en kriminel løbebane, fordi der sættes tidligt og effektiv ind, så de unge med det samme mærker, at kriminalitet har konsekvenser.

Som en konsekvens af forslagets § 1, nr. 10 om udvidelsen af målgruppen til at omfatte børn ned til 10 år skifter pålægget navn til børne- og ungepålæg, hvilket konsekvensrettes i overskriften for samt i de øvrige stykker i bestemmelsen, jf. forslagets § 9, 14-14 og 17.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.

Til nr. 11

Efter servicelovens § 57 b, stk. 2, nr. 2 forudsætter meddelelse af et ungepålæg, at der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge har begået kriminalitet af en vis grovhed.

Det foreslås, at børne- og ungepålægget udvides til at omfatte alle sager, hvor børn og unge mellem 10 og 17 år mistænkes eller sigtes for at have overtrådt straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller våbenlovgivningen.

Afgørelsen om et børne- og ungepålæg beror fortsat på en konkret og individuel vurdering af barnets eller den unges situation, herunder kriminalitetens omfang og karakter og barnet eller den unges personlige forhold, men udvidelsen sker dog med en klar forventning om, at børne- og ungepålæg skal anvendes i langt højere grad end i dag.

Som en konsekvens af forslagets § 1, nr. 10 om udvidelsen af målgruppen til at omfatte børn ned til 10 år skifter pålægget navn til børne- og ungepålæg, hvilket konsekvensrettes i bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.

Til nr. 12

Efter servicelovens § 57 b, stk. 3, nr. 3 kan det med ungepålægget, som en konkret handlepligt for barnet eller den unge, fastsættes at barnet eller den unge skal bidrage til at genoprettet forrettet skade.

Det foreslås at udvide de mulige handlepligter efter § 57, stk. 3, således at kommunen, som en del af børne- og ungepålægget, kan pålægge et barn eller en ung at deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde.

Formålet er, at børn og ungepålægget skal have en opdragende og genoprettende karakter og dermed have et socialpædagogisk formål. Børne- og ungepålæg har ligesom straksreaktion, jf. § 12 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, et forebyggende sigte og skal ses som et supplement til den øvrige forebyggende indsats. Det indebærer, at børne- og ungepålægget skal ses i sammenhæng med den samlede indsats over for barnet eller den unge.

Børne- og ungepålægget indgår i den forebyggende indsats og skal støtte barnet eller den unge i at ændre adfærd. Der er således ikke tale om arbejde for en arbejdsgiver i arbejdsmiljølovgivningens forstand. Ved fastsættelsen af børne- og ungepålægget vil der imidlertid skulle tages hensyn til de gældende regler for børn og unges muligheder for at udføre arbejde for en arbejdsgiver, herunder i forhold til varighed og tyngden af arbejdet.

Der skal foretages en konkret vurdering af barnets eller den unges forhold. Det er centralt, at børne- og ungepålæg har et klart opdragende og dermed udviklingsmæssigt sigte, herunder at barnet eller

den unge bringes til at forstå konsekvenserne af sine handlinger. Børne- og ungepålægget skal endvidere være klart formuleret, så det er tydeligt, hvad barnet eller den unge skal gøre for at efterleve reaktionen.

Der kan ikke opregnes en udtømmende liste over aktiviteter med genoprettende formål, herunder samfundsnyttigt arbejde, som vil kunne anvendes, idet det ikke på forhånd er muligt at forudse, hvilken konkret handlepligt, der vil være bedst egnet i en konkret sag i forhold til barnet eller den unge og under hensyn til de lokale forhold. Børne- og ungepålægget skal dog i alle tilfælde angive en eller flere konkrete handlepligter for barnet eller den unge, som vurderes egnede til at bidrage til løsningen af barnets eller den unges problemer.

Som en konsekvens af forslaget foretages endvidere en række redaktionelle ændringer i bestemmelsen.

Som en konsekvens af forslagets § 1, nr. 10 om udvidelsen af målgruppen til at omfatte børn ned til 10 år skifter pålægget navn til børne- og ungepålæg, hvilket konsekvensrettes i bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.

Til nr. 13

Forud for meddelelse af ungepålæg skal der i dag foretages en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50.

Det foreslås, at fjerne det eksisterende krav om en forudgående børnefaglig undersøgelse, så børne- og ungepålægget kan anvendes hurtigere og mere effektivt. En børnefaglig undersøgelse kan tage kommunen op til fire måneder at udarbejde, hvorfor der er tale om en væsentlig tidsmæssig effektivisering. Et børne- og ungepålæg om f.eks. at passe sin skolegang eller at skulle være hjemme på bestemte tidspunkter vil herefter kunne tildeles straks hvis den konkrete sagsbehandler på baggrund af sagens oplysninger vurderer, at der er grundlag herfor.

Som en konsekvens af, at det med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i § 54, stk. 3 foreslås, at kommunalbestyrelsen under et barn eller en ungs forbedringsforløb kan træffe supplerende foranstaltninger efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 1-6 og nr. 8-9, når der kan opnås samtykke hertil fra forældremyndighedsindehaverne, foreslås en konsekvensændring af § 57 b, stk. 4, således at det kommer til at fremgå heraf, at kommunalbestyrelsen i sager, hvor et barn eller en ung er underlagt et forbedringsforløb ikke i tillæg til en afgørelse om børne- og unge pålæg kan iværksætte foranstaltninger efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 6, 8 og 9, som forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker iværksat.

Som en konsekvens af forslaget § 1, nr. 10 om udvidelsen af målgruppen til at omfatte børn ned til 10 år skifter pålægget navn til børne- og ungepålæg, hvilket konsekvensrettes i bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.

Til nr. 16

Efter servicelovens § 64, stk. 4, jf. stk. 3, kan politiet yde bistand til kommunen ved iværksættelsen af ungepålæg. Børne- og socialministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler, jf. servicelovens § 57 b, stk. 8 og § 64, stk. 4, men reglerne er ikke udmøntet i praksis.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen, hvis barnet eller den unge ikke overholder sit børne- og ungepålæg, straks skal rette henvendelse til politiet med henblik på, at politiet yder bistand til kommunen, jf. § 64, stk. 2, med mindre særlige forhold taler herimod.

Kommunalbestyrelsen kan efter gældende ret benytte politiets bistand til at hente og bringe en ung hen til det sted, hvor et ungepålæg skal udføres.

Formålet med denne bestemmelse er at sikre, at kommunerne udnytter denne mulighed i tilstrækkelig grad, og således i alle sager, hvor dette er nødvendigt, for at børne- og ungepålæg kan fuldbyrdes.

Det foreslås endvidere, at kommunalbestyrelsen kan undlade at anmode om politiets bistand, når særlige forhold taler herfor.

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at politiets bistand til en gennemførelse af et børne- og ungepålæg rekvireres på baggrund af en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, herunder en vurdering af, om afhentning ved politiets bistand må anses for at være proportional i forhold til det formål, som søges opnået. I den vurdering indgår bl.a. barnets ellers den unges forhold, herunder eventuelle sygdomsforhold.

Det er forventningen, at muligheden for at kunne rekvirere politiets bistand vil have en præventiv effekt, idet det vurderes at den blotte viden herom i sig selv, vil få flere børn og unge til at møde op til udførelsen af deres handlepligter fastsat som led i børne- og ungepålægget.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1

Til nr. 18

Efter servicelovens § 57 c, stk. 1 skal kommunen senest 7 dage efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om, at en ung under 18 år er mistænkt for at have begået alvorlig krimi-

nalitet indkalde den unge, forældremyndighedsindehaveren, eventuelt relevante personer fra netværket og relevante fagpersoner til et netværkssamråd. Efter servicelovens § 57 c, stk. 3 skal kommunalbestyrelsen uden fornyet indkaldelse til netværkssamråd vurdere, om der er behov for at revidere handleplanen, hvis kommunalbestyrelsen inden for 1 år efter netværkssamrådets afholdelse, jf. stk. 1, modtager dokumentation fra politiet om mistanke mod den unge under 18 år for gentagen, alvorlig kriminalitet.

Det foreslås, at bestemmelserne ikke finder anvendelse for børn og unge, der er omfattet af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Kommunalbestyrelsen vil således ikke længere skulle indkalde barnet eller den unge under 18 år til netværkssamråd eller foretage vurdering af, om der på baggrund af mistanke om gentagen kriminalitet er behov for at revidere handleplanen i sager, hvor politiet træffer beslutning om, at sagen skal indstilles til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet, eller retten henviser sagen til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 19

Efter servicelovens § 63 a, stk. 1 kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, og § 58, når betingelserne i stk. 2 er opfyldt. Efter servicelovens § 63 a, stk. 4 kan børne- og socialministeren fastsætte nærmere regler om anvendelsen af og forholdene under en anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner.

Det foreslås at give børne- og socialministeren bemyndigelse til at give børn og unge-udvalget og Ungdomskriminalitetsnævnet adgang til at dispensere fra aldersgrænsen på 12 år i forbindelse med anbringelse af børn og unge på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner i særlige situationer. Det kan fx være til brug for anbringelse af børn på 10-11 år, hvor muligheden for at tilbageholde barnet eller den unge i et positivt pædagogisk og behandlingsmæssigt forløb på en åben døgninstitution vurderes utilstrækkeligt, og det vurderes uforholdsmæssigt indgribende i barnets frihed, at anbringe barnet på en sikret døgninstitution.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 20

Efter gældende ret i servicelovens § 63 b, stk. 1, kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung mellem 12 og 17 af sociale årsager på en sikret døgninstitution efter § 66, stk. 1, nr. 6, når betingelserne i stk. 2, nr. 1-3, er opfyldt.

Efter betingelserne i § 63 b, stk. 2, nr. 1 – 3, kan anbringelse på en sikret døgninstitution af sociale årsager ske, når det er absolut påkrævet for at afværge, at barnet eller den unge skader sig selv eller

andre, og risikoen for skade ikke på forsvarlig måde kan afværges ved andre mere lempelige forholdsregler, når det i en indledende iagttagelsesperiode er absolut påkrævet for at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling, eller når det på baggrund af den indledende iagttagelsesperiode efter nr. 2 fastslås, at det er absolut påkrævet, at der iværksættes et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling eller døgninstitution.

Efter servicelovens § 63 b, stk. 3, kan lederen af en åben døgninstitution eller dennes stedfortræder træffe midlertidig beslutning om overførsel af et barn eller en ung, som er anbragt på en åben døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, til en sikret døgninstitution, der er knyttet til den åbne døgninstitution. Dette gælder uanset hvilket anbringelsesgrundlag, der lægger til grund for anbringelsen uden for hjemmet. Overførslen kan iværksættes straks, og beslutningen herom skal straks forelægges børn og unge-udvalget i opholdskommunen til afgørelse, jf. stk. 1, jf. § 74, stk. 1, nr. 6.

Den foreslåede ændring af henvisningen i § 63 b, stk. 3, 1. pkt. er en rettelse. Betingelserne for at anbringe et barn eller en ung på en sikret døgninstitution af sociale årsager fremgår således rettelig af § 63 b, stk. 2, nr. 1 – 3. I øvrigt er der med den ændrede henvisning ikke tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Den foreslåede tilføjelse af § 16, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, i § 63 b, stk. 3, 1. pkt., er en konsekvens af, at Ungdomskriminalitetsnævnet med forslaget om lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, får adgang til at træffe afgørelse om at anbringe et barn eller en ung på en sikret døgninstitution, når nævnet træffer afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ungdomskriminalitetsnævnet kan træffe afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge på en sikret døgninstitution, når betingelserne i § 16, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, er opfyldt.

Adgangen for lederen af en åben døgninstitution eller dennes stedfortræder til at træffe en midlertidig beslutning om overførsel af et barn eller en ung, som er anbragt på en åben døgninstitution, til en sikret døgninstitution, der er knyttet til den åbne døgninstitution, gælder også, når den unge er anbragt på den åbne døgninstitution på baggrund af en afgørelse truffet af Ungdomskriminalitetsnævnet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Adgangen for lederen eller dennes stedfortræder til at træffe en midlertidig beslutning efter § 63 b, stk. 3, vil i disse tilfælde være betinget af, at betingelserne i § 16, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, er opfyldt.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 21

Efter servicelovens § 63 c, stk. 1 kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om at anbringe børn og unge mellem 12 og 17 år på særligt sikrede afdelinger, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, og § 58, når betingelserne i stk. 2 er opfyldt.

Efter § 63 c, stk. 2, nr. 1 – 3, må en særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, alene anvendes til børn og unge, når der foreligger et grundlag for anbringelse i en sikret døgninstitution efter § 63 b, stk. 2, anbringelse i en sikret døgninstitution ikke er eller vil være tilstrækkelig, idet barnet eller den unge ved en forudgående særlig voldelig eller psykisk afvigende adfærd har gjort ophold eller fortsat ophold i en sikret afdeling eller døgninstitution uforsvarligt, og der i forhold til barnet eller den unge med psykisk afvigende adfærd foreligger en skriftlig lægefaglig vurdering af, at barnet eller den unge udviser aktuelle symptomer på en diagnose.

Det fremgår af servicelovens § 63 c, stk. 3, at hvis betingelserne i stk. 2 er opfyldt for et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, kan lederen af en sikret døgninstitution eller dennes stedfortræder, uafhængigt af om der på den sikrede døgninstitution er en særligt sikret afdeling, træffe midlertidig beslutning om overførsel til en særligt sikret afdeling. Beslutningen herom skal straks forelægges børn og unge-udvalget i opholdskommunen til afgørelse, jf. stk. 1, jf. § 74, stk. 1, nr. 7.

Den foreslåede tilføjelse af § 17 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i § 63 c, stk. 3, er en konsekvens af, at Ungdomskriminalitetsnævnet med forslaget om lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, får adgang til at træffe afgørelse om at anbringe et barn eller en ung på en særlig sikret afdeling, når nævnet træffer afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ungdomskriminalitetsnævnet kan træffe afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge på en særlig sikret afdeling, når betingelserne i § 17, stk. 1 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, er opfyldt.

Adgangen for lederen af en sikret døgninstitution eller dennes stedfortræder til at træffe en midlertidig beslutning om overførsel af et barn eller en ung, som er anbragt på en sikret døgninstitution, til en særligt sikret afdeling, uafhængigt af om der på den sikrede døgninstitution er en særligt sikret afdeling, gælder også, når den unge er anbragt på den sikrede døgninstitution på baggrund af en afgørelse truffet af Ungdomskriminalitetsnævnet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Adgangen for lederen eller dennes stedfortræder til at træffe en midlertidig beslutning efter § 63 c, stk. 3, vil i disse tilfælde være betinget af, at betingelserne i § 17, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, er opfyldt.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Efter servicelovens § 64, stk. 1, har kommunalbestyrelsen ansvaret for, at afgørelser efter §§ 51, 57 b, 58 og 63, § 68, stk. 2, og § 68 a fuldbyrdes.

Med den foreslåede tilføjelse af §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i servicelovens § 64, stk. 1 får kommunalbestyrelsen også ansvaret for de afgørelser, som Ungdomskriminalitetsnævnet træffer efter §§ 12 – 14, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der er i øvrigt ikke med bestemmelsen tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret vedrørende kommunalbestyrelsens ansvar efter bestemmelsen. Som en konsekvens af forslagets § 1, nr. 10 om udvidelsen af målgruppen til at omfatte børn ned til 10 år skifter pålægget navn til børne- og ungepålæg, hvilket konsekvensrettes i § 64, stk. 2, 2. pkt.

Efter servicelovens § 64, Stk. 3. kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedens indehavers bolig og rum, når adgangen til hjemmet sker som led i den børnefaglige undersøgelse efter § 50 og må anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, og forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger.

Det foreslås, at bestemmelsens anvendelsesområde udvides. kommunalbestyrelsen kan herefter også træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedens indehavers bolig og rum, når adgangen til hjemmet sker som led i en ungefaglig undersøgelse efter anmodning fra Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 29, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller som led i en ungefaglig undersøgelse, som kommunalbestyrelsen iværksætter af egen drift jf. § 30, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der er i øvrigt ikke tilsigtet ændringer i forhold til selve betingelserne for adgangen til hjemmet som anført i § 64, stk. 3, nr. 1 og 2.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 25

Efter gældende ret i servicelovens § 65, stk. 1, kan Ankestyrelsen af egen drift tage sager om særlig støtte til børn og unge op, når det må antages, at en kommunalbestyrelse i en konkret sag ikke har foretaget de fornødne sagsbehandlingsskridt eller ikke har truffet de fornødne afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den ungs bedste. Ankestyrelsen kan da pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser.

Ankestyrelsen har mulighed for at gå ind i alle sager om særlig støtte efter servicelovens kapitel 11 og 12, samt § 140, hvor kommunalbestyrelsen ikke har truffet de i loven foreskrevne fornødne

sagsbehandlingsskridt, eller hvor foretagne sagsbehandlingsskridt og trufne afgørelser ikke er foretaget eller truffet i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. Der er ingen begrænsninger med hensyn til, hvem der kan rette henvendelse til Ankestyrelsen og gøre opmærksom på en sag, som kan være relevant at tage op af egen drift.

Med de foreslåede tilføjelser til § 65, stk. 1, foreslås det, at Ankestyrelsens hvis barnet eller den unge er underlagt en afgørelse efter § 13, stk. 1 og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal underrette Ungdomskriminalitetsnævnet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 26

Efter servicelovens § 66, stk. 2 er det en betingelse for, at der kan træffes afgørelse om anbringelse af børn og unge efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 eller 7, på et anbringelsessted, at anbringelsesstedet er godkendt efter § 66 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2, 6 eller 7, eller efter § 5 i lov om socialtilsyn.

Med den foreslåede tilføjelse i § 66, stk. 2 vil anbringelse af et barn eller en ung som led i en afgørelse om et forbedringsløb truffet af Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, ligeledes alene kunne ske på et anbringelsessted godkendt efter § 66 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2, 6 eller 7, eller efter § 5 i lov om socialtilsyn.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 27

Det fremgår af gældende ret i servicelovens § 66 a, stk. 7, at hvis en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, skal den enkelte plads være godkendt som konkret egnet i forhold til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Med tilføjelsen af § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet foreslås, at udvide bestemmelsen, således at bestemmelsen også gælder, når afgørelsen om anbringelse af et barn eller en ung træffes af Ungdomskriminalitetsnævnet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 28

Efter gældende ret findes alene en lovreguleret beskrivelse af typer af anbringelsessteder for børn og unge, krav om hvem der kan etablere og drive dem, og at de skal være godkendt af socialtilsynet, som anbringelsessted forud for anbringelser, jf. servicelovens § 66, stk. 1-3, samt betingelser for anbringelse på de særlige institutionstyper delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner og delvis

lukkede, sikrede og særligt sikrede afdelinger, jf. servicelovens §§ 63 a - 63 c. Dertil kommer servicelovens generelle formålsbestemmelse om, at yde støtte til børn og unge, der har et særligt behov herfor, med henblik på at sikre, at disse børn og unge kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende, jf. § 46. Der eksisterer imidlertid ingen lovbestemt beskrivelse af det specifikke formål med og indholdet af indsatsen i forbindelse med en anbringelse på en institution.

For at tydeliggøre formålet med denne indsats foreslås det, at indsætte en ny bestemmelse i servicelovens § 66 b om, at opholdssteder og døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 5-6, er institutioner, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre trivsel og udvikling, herunder understøtte uddannelse, beskæftigelse og forebygge kriminalitet, for de anbragte børn og unge.

Bestemmelsen skal gøre det klarere, hvilke krav der stilles til kvaliteten af den pædagogiske indsats over for institutionsanbragte børn og unge, og sætte de overordnede rammer for den individuelle indsats, der skal understøtte det enkelte barn eller den enkelte unges konkrete behov. For at understøtte uddannelse og beskæftigelse kan det således være nødvendigt, at indføre mødepligt til undervisning eller iværksætte andre aktiviteter, der kan bidrage til, at gøre barnet eller den unge parat til at gennemføre en uddannelse eller komme i job. Tilsvarende kan faste huslige pligter – ud over oprydning og rengøring på eget værelse – være med til at forberede barnet eller den unge parat til dagligdagen efter anbringelsen. For de kriminalitetstruede børn og unge kan det i nogen tilfælde være afgørende med en målrettet og intensiv indsats i forhold til misbrugsproblematikker for at forebygge nu kriminalitet.

Disse elementer skal bidrage positivt i forhold til at regulere adfærd, der er kriminalitetsfremmende, og udvikle barnet eller den unges sociale kompetencer, hvilket er essentielt i forhold til både det løbende arbejde med barnet eller den unge og i barnet eller den unges fremadrettede situation efter endt anbringelse.

Det vil samtidig kunne udgøre et fælles vurderingsgrundlag, som socialtilsynene kan følge op på i det løbende tilsyn med institutionerne. Hvis en delvis lukket eller sikret døgninstitution m.fl. ikke til stadighed har den fornødne kvalitet, bør deres godkendelse til at arbejde med målgruppe af kriminalitetstruede børn og unge inddrages.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2. 2.1.

Til nr. 29

Efter gældende ret i servicelovens § 68, stk. 12, skal kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år træffe afgørelse

om, hvorvidt den unge har behov for efterværn eller opretholdt anbringelse, jf. § 76 a, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes efter §§ 76 eller 76 a. Kommunalbestyrelsen skal forinden da i samarbejde med den unge have revideret handleplanen og herunder have taget stilling til den unges videre forløb med hensyn til uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold.

Med den foreslåede tilføjelse af et nyt pkt. 3 i § 68, stk. 12, foreslås det, at hvis en ung frem til sit fyldte 18. år har været i et forbedringsforløb, jf. §§ 13-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, udarbejder kommunalbestyrelsen en handleplan, jf. § 140.

Ungdomskriminalitetsnævnet kan efter § 13 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet fastsætte et forbedringsforløb i form af en handleplan. Handleplanen skal angive en eller flere konkrete foranstaltninger for barnet eller den unge, som vurderes egnede i forhold til barnets eller den unges problemer og behov. Ungdomskriminalitetsnævnet kan efter § 14 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet træffe afgørelse om, at barnet eller den unge som led i forbedringsforløbet skal anbringes uden for hjemmet på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66. Det betyder, at den handleplan, som kommunalbestyrelsen skal udarbejde for en ung, der frem til sit fyldte 18. år har været i et forbedringsforløb, jf. §§ 13-14 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, efter det foreslåede nye pkt. 3 i § 68, stk. 12, i praksis vil være en revidering af forbedringsforløbet, men med et indhold, som opfylder kravene i servicelovens § 140.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 30-33

Efter gældende ret i servicelovens § 68 a kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der efter § 52, stk. 3, nr. 7, har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, fortsat skal være anbragt uden for hjemmet i en videreført anbringelse, hvis barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet. Afgørelser om videreførelse af en anbringelse efter 1. pkt. skal ikke forelægges for børn og unge-udvalget til fornyet afgørelse efter § 62. Efter bestemmelsens stk. 3, kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter stk. 1, uanset at betingelserne i § 52, stk. 1, eller § 58, stk. 1, ikke længere er opfyldt.

Det foreslås, at bestemmelsens anvendelsesområde udvides, således at bestemmelsen også gælder, når barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet efter § 14 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der er i øvrigt ikke med bestemmelsen tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret om videreført anbringelse.

Efter gældende ret servicelovens § 68 a, stk. 4. skal kommunalbestyrelsen til brug for børn og unge-udvalgets afgørelse om videreførelse af anbringelsen, jf. § 68 a stk. 1, udarbejde en indstilling, der indeholder en revideret undersøgelse af barnets forhold, jf. § 50, en revideret handleplan, jf. § 140, en psykologisk, lægefaglig eller anden børnesagkyndig helhedsvurdering af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet og barnets eller den unges holdning til videreførelse af anbringelsen.

Som en konsekvens af, at det med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i §§ 29-30 foreslås, at kommunalbestyrelsen til brug for Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser udarbejder ungefaglige undersøgelser foreslås det, at den reviderede undersøgelse, som kommunalbestyrelsen skal udarbejde efter § 68 a, stk. 4, nr. 1, til brug for indstillingen til børn og unge-udvalget, også kan være en revideret undersøgelse af barnet eller den unges forhold udarbejdet efter §§ 29-30 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Som en konsekvens af, at det med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i §§ 13 foreslås, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan fastsætte et forbedringsforløb i form af en handleplan, foreslås det i 68 a stk. 1, nr. 2, at kommunalbestyrelsens indstilling til brug for børn og unge-udvalgets afgørelse om videreførelse af anbringelsen i sådanne sager i stedet skal indeholde et revideret forbedringsforløb, jf. § 13 i forslag lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 34

Efter servicelovens § 68 b, stk. 1 skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om valg af anbringelsessted i overensstemmelse med handleplanen, jf. lovens § 140.

Som en konsekvens af, at det med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i §§ 13 foreslås, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan fastsætte et forbedringsforløb i form af en handleplan, foreslås det, at kommunalbestyrelsens i sådanne sager i stedet skal træffe afgørelse om valg af anbringelsessted i overensstemmelse med forbedringsforløbet, jf. lovens § 13, stk. 1, i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der er i øvrigt ikke med bestemmelsen tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 35

Efter servicelovens § 68 d skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter lovens § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, eller § 58, hvor det må antages, at barnet eller den unge vil være anbragt i en længere årrække, overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for, at barnet eller den unge i stedet bliver adopteret.

Som en konsekvens af, at det med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i §§ 14, stk. 1 og 2 foreslås, at Ungdomskriminalitetsnævnet med eller uden samtykke kan træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, foreslås det, at indsætte en henvisning hertil i servicelovens § 68 d, således at det kommer til at fremgå heraf, at bestemmelsen også finder anvendelse over for børn og unge anbragt af Ungdomskriminalitetsnævnet.

Der er i øvrigt ikke med bestemmelsen tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 36

Efter servicelovens § 68 e, stk. 1 skal kommunalbestyrelsen forelægge en sag for børn og unge-udvalget, hvis den vurderer, at adoption af et barn eller en ung ikke kan gennemføres med samtykke fra barnets eller den unges forældre, jf. § 7 i adoptionsloven, og at adoption vil kunne gennemføres uden samtykke fra forældrene efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven. Efter bestemmelsens stk. 2 skal forelæggesen efter stk.1 indeholde en indstilling om, at barnet eller den unge adopteres efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven. Indstillingen skal bl.a. indeholde den børnefaglige undersøgelse, jf. servicelovens § 50 og handleplanen, jf. lovens § 140.

Som en konsekvens af, at det med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i §§ 29-30 foreslås, at kommunalbestyrelsen til brug for Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser udarbejder ungefaglige undersøgelser foreslås det, at den indstillingen, som kommunalbestyrelsen skal udarbejde til børn og unge-udvalget, også kan være en undersøgelse af barnet eller den unges forhold udarbejdet efter §§ 29-30 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Som en konsekvens af, at det med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i §§ 13 foreslås, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan fastsætte et forbedringsforløb i form af en handleplan, foreslås det, at kommunalbestyrelsens indstilling i sådanne sager i stedet skal indeholde forbedringsforløbet efter lovens § 13, stk. 1, i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet

Der er i øvrigt ikke med bestemmelsen tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 37

Efter servicelovens § 69, stk. 1 skal kommunalbestyrelsen på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet, jf. § 70 stk. 2, og § 148, i det omfang det må anses for nødvendigt under hensyn til formålet med anbringelsen, træffe afgørelse om ændret anbringelsessted, behandling, uddannelse m.v. under opholdet. Efter bestemmelsens stk. 2 kræver kommunalbestyrelsens afgørelse om ændring af anbringelsessted samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 12 år, jf. dog stk. 3. Det følger af *stk. 3*, at børn og unge-udvalget skal træffe afgørelse om ændring af anbringelsessted, hvis der ikke kan opnås samtykke hertil efter stk. 2. Ved afgørelsen skal børn og unge-udvalget under hensyn til formålet med anbringelsen og barnets eller den unges behov for kontinuitet i opvæksten vurdere, om barnets eller den unges behov for støtte bedst imødekommes ved en ændring af anbringelsessted. Afgørelse om valg af konkret anbringelsessted træffes herefter af kommunalbestyrelsen, jf. § 68 b, stk. 1.

Som en konsekvens af, at det med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i §§ 24, stk. 1 foreslås, at kommunalbestyrelsen, hvis der ikke kan opnås samtykke til ændring af anbringelsessted for et barn eller en ung anbragt efter forslaget § 14, stk. 1 eller 2, skal forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet med henblik på, at nævnet kan træffe afgørelse herom, foreslås der indsat en henvisning hertil i servicelovens § 69, stk. 3, således at det fremgår, at Ungdomskriminalitetsnævnet tillægges kompetencen i sådanne sager.

Kommunalbestyrelsen bibeholder således kompetencen efter servicelovens § 69, stk. 1, jf. stk. 2, til at træffe afgørelse om ændret anbringelsessted, hvis der foreligger samtykke hertil fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 12 år. Dette gælder, uanset om anbringelsen er iværksat med eller uden samtykke. Kommunalbestyrelsen vil efter denne bestemmelse f.eks. kunne flytte en ung fra en sikret døgninstitution til en delvis lukket døgninstitution, forudsat forholdene på nye anbringelsessted er i overensstemmelse med formålet med anbringelsen.

Hvis der ikke kan opnås samtykke, forudsætter en ændring af anbringelsesstedet en fornyet forelæggelse for Ungdomskriminalitetsnævnet, der skal tage stilling til, om anbringelsesgrundlaget efter de foreslåede bestemmelser i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet §14, stk. 2 eller 4 er til stede.

Dette betyder, at hvis anbringelsen af barnet eller den unge er sket efter § 14, stk. 1 (frivillig anbringelse), og der ikke kan opnås samtykke til ændret anbringelsessted, kan anbringelsesstedet kun ændres, hvis Ungdomskriminalitetsnævnet træffer afgørelse om, at der er grundlag for anbringelse efter de foreslåede bestemmelser i § 14, stk. 2 og 4 er opfyldt. Den frivillige anbringelse ændres således til en anbringelse uden samtykke.

Hvis barnet er anbragt uden samtykke, og der ikke gives samtykke til ændringen, skal der ligeledes træffes afgørelse om, at anbringelse efter de foreslåede bestemmelser i § 14, stk. 2 og 4 er til stede.

Der er i øvrigt ikke med bestemmelsen tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 38-41

Efter servicelovens § 70, stk. 1 skal kommunalbestyrelsen senest 3 måneder efter, at der er iværksat en foranstaltning over for barnet, den unge eller de vordende forældre, vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen, jf. lovens § 140, skal revideres. Kommunalbestyrelsen skal herefter med højst 6 måneders mellemrum foretage en sådan vurdering. Afgørelse om revision af handleplanen træffes så vidt muligt med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Det følger af bestemmelsens stk. 2, at vurderingen af indsatsen efter stk. 1, og af behovet for revision af handleplanen ved anbringelse uden for hjemmet skal ske på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge, jf. servicelovens § 148, stk. 1, og efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren. Tilsynet efter § 148, stk. 1, skal omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge. Samtalen skal så vidt muligt finde sted uden tilstedeværelse af ansatte fra anbringelsesstedet. Vurderingen skal omfatte en stillingtagen til, hvorvidt andre forhold end de hidtil beskrevne, jf. § 140, er relevante, og i så fald skal disse indgå i en revideret handleplan

Som en konsekvens af, at det med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet § 54, stk. 1 foreslås, at kommunalbestyrelsen fører tilsyn med børn og unge, der er underlagt en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet, foreslås en række konsekvensændringer i servicelovens § 70, således at det kommer til at fremgå af bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen under vurdering af indsatsen over for et barn eller en ung anbragt af Ungdomskriminalitetsnævnet skal tage stilling til behov for revision af forbedringsforløb efter den foreslåede § 13, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Kommunalbestyrelsens forpligtelser over barnet eller den unge anbragt efter afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet, er således de samme som gælder i dag, og skal bl.a. omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge. Det vil i nogle sager være nødvendigt at besøge barnet eller den unge oftere, eller at tilsynsbesøgende suppleres med telefonisk kontakt eller møder uden for anbringelsesstedet.

Som en konsekvens af, at det med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet § 54, stk. 2 foreslås, at kommunalbestyrelsen skal forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis den på baggrund af tilsynet vurderer, at indsatsen bør revideres, jf. forslagets § 21, jf. dog § 54, stk. 3,

foreslås indsat en lignende passus, således at det også af servicelovens § 70, stk. 1 kommer til at fremgå, at kommunalbestyrelsen som udgangspunkt skal forelægge sager, hvor der er vurderet et behov for revision af forbedringsforløbet for Ungdomskriminalitetsnævnet.

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at et barn eller en ung alene skal være underlagt en given foranstaltning, når foranstaltningen er egnet i forhold til barnets eller den unges problemer eller behov. En foranstaltning skal således bringes til ophør, når den ikke længere er egnet. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor foranstaltningen har opfyldt sit formål, og derfor ikke længere er nødvendig, eller hvor foranstaltningen på grund af en forværring af barnets eller den unges forhold, ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problemer.

Som en konsekvens af, at det med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet § 54, stk. 3 foreslås, at kommunalbestyrelsen under et barns eller en ungs forbedringsforløb kan træffe afgørelse om supplerende foranstaltninger efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 1-6 og nr. 8-9, når det anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, og der kan opnås samtykke hertil fra forældremyndighedsindehaverne, foreslås indsat henvisning til bestemmelsen, således at der også af servicelovens § 70, stk. 1 kommer til at fremgå at udgangspunktet efter forslagets § 54, stk. 2 under disse betingelser kan fraviges.

Kommunalbestyrelsen kan derefter under et barns eller en ungs forbedringsforløb træffe afgørelse om supplerende foranstaltninger efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 1-6 og nr. 8-9, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, og der kan opnås samtykke hertil fra forældremyndighedsindehaverne. Kommunalbestyrelsen skal vælge den eller de foranstaltninger, der bedst kan løse barnets eller den unges problemer og imødekomme dennes behov. Formålet er at sikre fleksibilitet i forhold til det enkelte barn eller den enkelte unge ved at bibeholde en vis autonomi i forhold til kommunalbestyrelsens indsats over for et barn eller ung i forhold til afgørelser, som på grund af deres mindre indgribende karakter ikke kræver forelæggelse for Ungdomskriminalitetsnævnet.

Kommunen kan med samtykke træffe afgørelse om foranstaltninger inden for følgende typer af tilbud, jf. servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7: Ophold ungdomsklub, uddannelsessted el.lign., praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet, familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer, døgnophold, jf. § 55, for både forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en plejefamilie, i en kommunal plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1, 2, 5 og 6, eller i et botilbud, jf. § 107, aflastningsordning, jf. § 55, i en plejefamilie, kommunal plejefamilie eller netværksplejefamilie eller på et opholdssted eller en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, 5 og 6, udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge eller for hele familien, formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge og i den forbindelse udbetaling af godtgørelse til den

unge, samt anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

Kommunalbestyrelsen kan ikke anbringe et barn eller en ung med samtykke efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7. Anbringelse af et barn eller en ung vil altid skulle forelægges Ungdomskriminalitetsnævnet.

Der er i øvrigt ikke med bestemmelsen tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Som en konsekvens af forslagets § 1, nr. 44 indsættes i § 70, stk. 1 en henvisning til den foreslåede § 148, stk. 3, hvorefter kommunalbestyrelsen i den ansvarlige kommune skal føre tilsyn med de foranstaltninger, som Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om i forhold til det enkelte barn eller den unge har truffet afgørelse om, jf. § 14, stk. 1.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslagets § 1, nr. 44-45.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 42

Efter servicelovens § 71, stk. 1 har barnet eller den unge ret til samvær og kontakt med forældre og netværk under en anbringelse uden for hjemmet. Efter servicelovens § 71, stk. 2 skal kommunalbestyrelsen under hensyn til barnet eller den unge og formålet med anbringelsen om fornødent træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samvær og kontakt og kan fastsætte nærmere vilkår herfor. Der kan ikke træffes afgørelser, som medfører, at samvær og kontakt kun må finde sted mindre end en gang om måneden, da en sådan afgørelse sidestilles med afbrydelse af forbindelsen og derfor skal træffes af børn og unge udvalget efter stk. 3 og 4. Kommunalbestyrelsen kan med samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at samværet mellem forældrene og barnet eller den unge skal støttes ved, at der er en tredje person til stede. Efter servicelovens § 71, stk. 3 kan børn og unge-udvalget, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, for en bestemt periode træffe afgørelse om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen, og/eller om at afbryde forbindelsen i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge. Ligesom der kan træffes afgørelse om, at barnets eller den unges anbringelsessted ikke må oplyses over for forældrene eller netværket. Efter servicelovens § 71, stk. 4 skal børn og unge-udvalget ved viden eller formodning om, at den person som barnet eller den unge skal have samvær med, har begået overgreb mod et barn eller en ung, medmindre særlige forhold taler i mod det, for en bestemt periode træffe afgørelse om at afbryde den pågældendes forbindelse med barnet eller den unge i form af samvær eller brev- mail eller telefonforbindelse eller om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen. Efter servicelovens § 71, stk. 5 finder stk. 2-4 tilsvarende anvendelse under gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse

efter § 50 under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 50 a, jf. § 51, stk. 1 og 2.

Som en konsekvens af, at det med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i §§ 29-30 og § 32 foreslås, at kommunalbestyrelsen til brug for Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser udarbejder ungefaglige undersøgelser, herunder under gennemførelse under ophold på institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, foreslås det at indsætte en henvisning til disse bestemmelser i servicelovens § 71, stk. 5, således at stk. 2-4 finder tilsvarende anvendelse under gennemførelsen af en ungefaglig undersøgelse under ophold på institution m.v.

Der er i øvrigt ikke med bestemmelsen tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 43

Efter servicelovens § 75, stk. 1 kan formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og unge-udvalget træffe foreløbige afgørelser efter lovens §§ 51, 58 og 63, § 63 a, stk. 1, § 63 b, stk. 1, § 63 c, stk. 1 og 3, § 68 a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5, og § 78, stk. 4 samt § 11, stk. 1 og 2, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i børn og unge-udvalget. I medfør af servicelovens § 75, stk. 3 skal en foreløbig afgørelse efter stk. 1 snarest muligt og senest inden 7 dage efter iværksættelsen af afgørelsen forelægges børn og unge-udvalget til godkendelse, uanset om foranstaltningen er ophørt. Det følger af servicelovens § 75, stk. 4, at en afgørelse, der er godkendt efter stk. 3, har gyldighed i 1 måned. En afgørelse vedrørende § 51 har gyldighed, indtil undersøgelsen er afsluttet, dog højst 2 måneder regnet fra den foreløbige afgørelse efter stk. 1.

Børn og ungeudvalget beholder uændret sin kompetence til at træffe disse foreløbige afgørelser.

Det foreslås at Ungdomskriminalitetsnævnet skal orienteres om afgørelser efter §§ 51, 58, § 63 a, stk. 1, § 63 b, stk. 1, § 63 c, stk. 1, § 68 a, § 69, stk. 3 samt §§ 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Det vil herefter være Ungdomskriminalitetsnævnet, der vil skulle træffe afgørelse, hvis de foreløbige iværksatte foranstaltninger ønskes opretholdt ud over 1 måned.

Der er i øvrigt ikke med bestemmelsen tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 44 og 45

Det følger af servicelovens § 148, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter servicelov, jf. §§ 9-9 b i retssikkerhedsloven, fører tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i denne kommune i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om, jf. lovens § 3, stk. 1. Tilsynet omfatter ikke det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. § 148 a og socialtilsynsloven. I medfør af stk. 2 skal kommunalbestyrelsen løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål, herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne. Efter bestemmelsens stk. 3 skal kommunalbestyrelsen, hvis den i forbindelse med tilsynet efter stk. 1 bliver opmærksom på bekymrende forhold i et tilbud, der er omfattet af socialtilsynsloven, underrette den kommunalbestyrelse, som efter socialtilsynslovens § 2 har ansvar for det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet.

Som en konsekvens af, at det med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet § 54, stk. 1 foreslås, at kommunalbestyrelsen fører tilsyn med børn og unge, der er underlagt en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet, foreslås indsat et nyt stk. 3, således at det også kommer til at fremgå af servicelovens § 148, at kommunalbestyrelsen i den ansvarlige kommune skal føre tilsyn med de foranstaltninger, som Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om i forhold til det enkelte barn eller den unge har truffet afgørelse om, jf. § 14, stk. 1.

Det foreslås videre, at kommunalbestyrelsen, hvis den i forbindelse med tilsynet efter stk. 3, i lighed med hvad der gælder for tilsyn efter stk. 1, bliver opmærksom på bekymrende forhold i et tilbud, der er omfattet af socialtilsynsloven, skal underrette den kommunalbestyrelse, som efter socialtilsynslovens § 2 har ansvar for det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet.

Der er ikke tilsigtet ændringer i tilsynet, der skal føres på samme måde som, der i dag føres et personrettet tilsyn med børn og unge, som er undergivet foranstaltninger efter afgørelse fra kommunalbestyrelsen eller børn og unge-udvalget.

Det personrettede tilsyn indebærer at kommunalbestyrelsen løbende skal følge de enkelte sager for at sikre sig, at foranstaltningerne fortsat opfylder sit formål, herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra barnet eller den unges forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslagets § 1, nr. 38-41.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 46 og 47

Efter servicelovens § 158, stk. 1 skal den, der modtager hjælp efter serviceloven til sig selv, sin ægtefælle eller sine børn, medmindre andet er bestemt andetsteds i loven, betale for den hjælp der modtages. Efter bestemmelsens stk. 2 kan børne- og socialministeren fastsætte regler om opkrævning af gebyr ved ikke rettidig betaling for ydelser efter serviceloven.

Som en konsekvens af, at kriminalitetstruede børn og unge med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet vil kunne modtage hjælp svarende til den der ydes efter serviceloven, foreslås at tilføje henvisninger til denne lov, således at de som udgangspunkt også vil skulle betale for den modtagne hjælp. Der vil ligeledes kunne fastsættes regler om opkrævning af gebyr ved ikke rettidig betaling.

Der er i øvrigt ikke med bestemmelsen tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 48

Efter servicelovens § 159 kan børne- og socialministeren fastsætte regler om, at forældrene og barnet eller den unge betaler for døgnopholdet, jf. lovens § 52, stk. 3, nr. 7. Der kan ikke fastsættes betaling for et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 7, når der er tale om en videreførelse af en anbringelse efter § 68 a.

Som en konsekvens af, at Ungdomskriminalitetsnævnet med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet efter forslagens § 14 får adgang til at anbringe børn og unge til døgnophold på anbringelsessteder uden for hjemmet, foreslås at indsætte en henvisning til bestemmelsen, således at der også kan fastsættes regler om forældres og anbragt børn og unges egenbetaling ved døgnophold efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Der vil i lighed med døgnophold efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7 ikke kunne fastsættes betaling, når der er tale om en videreførelse af en anbringelse efter lovens § 68 a.

Der er i øvrigt ikke med bestemmelsen tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til § 2

Til nr. 1

Efter voksenansvarslovens § 2 finder loven anvendelse over for børn og unge, der er anbragt på anbringelsessted efter servicelovens § 66, stk. 1 i medfør af serviceloven §§ 52 eller 58, som led i en strafferetlig afgørelse eller efter udlændingelovens § 62 1.

Det foreslås, at udvide voksenansvarslovens anvendelsesområde til også at omfatte børn og unge, der anbringes på anbringelsessted efter servicelovens § 66, stk. 1 i medfør af § 14, jf. §§ 15-17 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Således vil reglerne i voksenansvarslovens §§ 3-16 b og 21-24 a finde anvendelse over for børn og unge, der er anbragt på et anbringelsessted af Ungdomskriminalitetsnævnet.

Bestemmelsen sikrer dermed, at personalet har de samme muligheder for at foretage relevante indgreb over for denne gruppe af børn og unge i lighed med, hvad der gælder for de øvrige anbragte børn og unge på anbringelsesstedet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2. 4.

Til nr. 2 -5

Efter voksenansvarslovens § 4 kan lederen af et opholdssted eller en døgninstitution efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5-6, fastsætte en husorden med angivelse af de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen. Det er således op til lederen af den enkelte institution at afgøre om, vedkommende vil benytte sig af adgangen hertil.

Ved brud på husordner skal institutionen gå pædagogisk til værks og tale med barnet eller den unge om, hvorfor barnet eller den unge har brudt reglen, og hvordan det kan rettes op. Husordener kan kun håndhæves ved brug af fysisk magt, i det omfang de særskilte kriterier herfor er opfyldt, jf. voksenansvarslovens § 9.

Det foreslås, at indføre en pligt til at lederen af en delvis lukket eller sikret døgninstitution, herunder delvis lukket afdeling på en døgninstitution, sikret eller særligt sikret afdeling efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, skal fastsætte en husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen.

Det foreslås samtidig, at give børne- og socialministeren bemyndigelse til efter forhandling med justitsministeren at fastsætte nærmere regler om indhold af de lovpligtige husordener. Der er hensigten at benytte bemyndigelsesbestemmelsen til at fastsætte nærmere regler om bl.a. retningsgivende tidspunkter for vækning og sengetid i hverdagene og i weekenden, mødepligt til undervisning og andre aktiviteter, god adfærd på fællesarealerne, ro på værelserne i aften- og nattetimerne, forbud mod indtagelse og besiddelse af alkohol og euforiserende stoffer, rygeforbud (alene med undtagelse af nærmere bestemte udendørs arealer), besiddelse og brug af mobiltelefoner, herunder at de unge som udgangspunkt skal aflevere deres mobiltelefoner i forbindelse med aktiviteter, der kræver deres fulde opmærksomhed, f.eks. undervisning, psykologsamtaler, andre former for behandling mv. og regler om besøg.

Socialtilsynene vil, som led i deres driftsorienterede tilsyn, føre tilsyn med anvendelse af reglerne efter voksenansvarsloven, jf. voksenansvarslovens § 22, og vil herunder påse, at husordenerne overholder de obligatoriske krav, og at der er den nødvendige ensartethed institutionerne imellem.

Det foreslås videre, at personalet på en delvis lukket eller sikret døgninstitution, herunder delvis lukket afdeling på en døgninstitution, sikret eller særligt sikret afdeling efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, ved et anbragt barn eller en ungs overtrædelse af reglerne i en husorden pædagogisk kan tilrettevise barnet eller den unge. De mulige reaktioner vil variere i intensitet og kan spænde fra bl.a. advarsler, forbud mod at deltage i bestemte aktiviteter i en periode, fratagelse af tv eller spillekonsol i en periode til fratagelse af mobiltelefon om natten i en periode. Det forudsættes, at reaktionerne fastsættes ud fra overtrædelsens karakter, institutionstypen og den unges personlige forhold i øvrigt.

Jf. endvidere afsnit 2.2.3. for øget adgang til fysisk magtanvendelse ved overtrædelse af husordener på delvist lukkede og sikrede døgninstitutioner.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.2.2.

Til nr. 6

Der er ikke adgang til nedsættelse eller fratagelse af anbragte børn og unges tøj- og lomme penge, medmindre barnet eller den unge ved skadevoldende adfærd har pådraget sig et erstatningsansvar.

Det foreslås at indføre adgang til at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung anbragt på en delvis lukket eller sikret døgninstitution, herunder delvis lukket afdeling på en døgninstitution, sikret eller særligt sikret afdeling efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, kan få nedsat eller frataget sine lomme penge i en nærmere tidsafgrænset periode. En sådan afgørelse vil kunne træffes, når barnet eller den unge har begået grovere eller gentagne overtrædelser af ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn i husordenen, og der ikke er særlige forhold der taler imod nedsættelsen eller fratagelsen. Det vil fx kunne være, når et barn eller en ung indtager euforiserende stoffer på døgninstitutionen.

Adgangen vil indebære, at et barn eller en ung ud fra en konkret vurdering af grovheden af den begåede adfærd enten helt vil kunne få frataget eller delvist nedsat sit lomme pengebeløb i en nærmere afgrænset tidsperiode. Som udgangspunkt vil der kun kunne ske nedsættelse, medmindre der er tale om meget grove eller gentagne overtrædelser over en længere periode.

Adgangen vil i det væsentlige skulle administreres efter samme principper som modregning ved erstatningsansvar, således at barnet eller den unge ikke må forhindres i at få hensigtsmæssig beklædning eller dækket visse personlige fornødenheder. og lære at administrere egne penge. Det vil

således ikke være muligt at fratage børnenes eller de unges samlede tøjspenge og lommepenge i en længere periode, men det vil være muligt at nedsætte beløbet eller fratage hele beløbet i en kortere periode.

Nedsættelse eller fratagelse vil ikke kunne ske, hvis der er særlige forhold, herunder hensynet til barnets tarv, der taler imod, fx hvis barnet eller den unges personlige forhold gør at det vil være urimeligt at nedsætte eller fratage den pågældendes lommepenge.

Nedsættelse eller fratagelse af lommepenge vil være en afgørelse, hvorfor forvaltningslovens almindelige regler om partsaktindsigt, partshøring, begrundelse og klagevejledning mv. vil finde anvendelse i sådanne sager. Afgørelsen vil – i lighed med de eksisterende sager om træk i lommepenge mv. - skulle træffes af den anbringende kommune. Ligesom afgørelserne vil kunne påklages til Ankestyrelsen.

Adgangen til nedsættelse eller fratagelse af lommepenge mv. bør kun anvendes, når det ikke er tilstrækkeligt med en pædagogisk tilrettevisning, og vil ikke skulle stå alene, men knyttes sammen med en pædagogisk samtale med den unge om, hvordan ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn er blevet brudt, og hvordan den unge kan rette op på.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.2.2.

Til nr. 7

Efter voksenansvarslovens § 9 kan personalet på opholdssteder og døgninstitutioner efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5-6 fastholde eller føre et anbragt barn eller en ung til et andet opholdsrum, når barnet eller den unge udviser en adfærd, der er til fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på institutionen.

Det foreslås, at nyaffatte bestemmelsen, således at det af *stk. 1* kommer til at fremgå, at personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service, kan fastholde eller føre et barn eller en ung til et andet opholdsrum.

Bestemmelsen omfatter også personale på evt. interne skoler på anbringelsesstederne.

Ved fastholdelse forstås, at et barn eller en ung kan fastholdes fysisk f.eks. ved at holde fast om barnet eller den unge. Fastholdelse af barnet eller den unge må aldrig omfatte vold, herunder voldelige førergreb, slag eller spark.

Ved føren til et andet opholdsrum forstås, at et barn eller en ung kan føres til et andet lokale på anbringelsesstedet, f.eks. vedkommendes værelse. Når det drejer sig om mindre børn vil fastholdelse

og føren kunne ske ved, at barnet bæres til et andet opholdsrum. Når det drejer sig om større børn eller unge vil fastholdelse og føren f.eks. kunne ske ved, at barnet eller den unge holdes fast om hånden og føres til det andet opholdsrum.

Bestemmelsen giver ikke hjemmel til, at barnet eller den unge låses inde.

Med bestemmelsens *stk. 2* foreslås, at det er en betingelse for fysisk magtanvendelse efter *stk. 1*, at barnet eller den unge udøver vedvarende chikane, eller udviser en adfærd, der er til fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet, eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

Med kriteriet om, at barnet eller den unge skal udøvevedvarende chikane sigtes på situationer, hvor chikanen er af en sådan grad at barnet eller den unges fortsat ophold på fællesarealer er uforsvarligt. Det kan fx være tilfældet, hvis et barn eller en ung chikanerer et andet barn eller ung i en sådan grad, at vedkommende fremprovokerer en konflikt, hvor de to kommer op og toppes, og der er optakt til et regulært slagsmål. I så fald vil det være nødvendigt, at personalet anvender fysisk magt for at få parterne skilt ad. Det kan ligeledes være tilfældet, hvis personalet efter voksenansvarslovens § 6 fysisk guider et anbragt barn eller en ung der chikanerer eller udøverchikane over for de øvrige anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet, og guidningen ikke virker efter hensigten og situationen eskalerer eller ændrer karakter.

Med kriteriet om, at barnet eller den unge skal udvise en adfærd, der er til fare for barnet eller den unge selv, sigtes på situationer, hvor barnet eller den unge står lige over for eller er i gang med at skade sig selv. Det kan fx være selvskadende adfærd som at snitte eller skære i sig selv. Det er således ikke tilstrækkeligt, at personalet har en formodning om, at barnet eller den unge vil foretage sig noget, der kan udsætte barnet eller den unge for skade. Indgriben fra personalets side skal direkte forhindre, at barnet eller den unge skader sig selv.

Med kriteriet om, at barnet eller den unge skal udvise en adfærd, der er til fare for øvrige anbragte børn, personalet eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet, sigtes på situationer, hvor barnet eller den unge truer med eller udøver vold over for den ovenfor nævnte gruppe. Der skal i den enkelte situation være tale om en reel og begrundet risiko for, at det omhandlende barn eller den unge vil foretage handlinger, der er til skade for de andre børn og unge eller personalet. Indgriben fra personalets side skal forhindre, at barnet eller den unge skader de andre børn og unge eller personalet.

For alle kriterierne gælder, at barnet eller den unge skal være insisterende og vedholdende i sin udtryksform og adfærd og ikke vise tegn på at ville ændre adfærd.

Med bestemmelsens *stk. 3* foreslås det endvidere, at personalet på delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner, herunder delvist lukkede, sikrede og særligt sikrede afdelinger, efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, udover tilfælde nævnt i stk. 2 kan anvende fysisk magt efter stk. 1, når barnet eller den unge begår grovere overtrædelse af husordenen efter § 4, stk. 2, og magtanvendelsen er nødvendig for at bringe overtrædelsen til ophør.

Forslaget indebærer, at personalet kan anvende fysisk magtanvendelse ved grovere overtrædelser af husordenen. Det vil eksempelvis kunne være relevant, hvis et barn eller en ung gentagne gange ikke overholder reglerne om ro på værelserne i nattetimerne og om sengetider. Med forslaget vil personalet i sådanne situationer kunne føre barnet eller den unge ind på sit værelse – uanset om den pågældende modsætter sig – forudsat at betingelserne for at anvende fysisk magt i øvrigt er opfyldt, herunder at det i den konkrete situation er proportionalt. På samme måde vil børn og unge, som konsekvent ikke overholder husordenens bestemmelser om at møde til undervisningen, efter omstændighederne kunne føres hen til undervisningslokalet i institutionen. Hvis betingelserne er opfyldt, vil fysisk magtanvendelse i sådanne situationer kunne anvendes til at forhindre den situation, der medfører den grovere overtrædelse af husordenen, f.eks. at den unge konsekvent ikke står op og tager til undervisning.

Forud for anvendelsen af fysisk magtanvendelse ved grovere overtrædelser af husordenen vil personalet således skulle afsøge alle muligheder for at opnå barnets eller den unges frivillige medvirken til en nødvendig foranstaltning. Magtanvendelse skal ligeledes stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået, og været afpasset barnets alder og modenhed. Er mindre indgribende foranstaltninger tilstrækkelige, skal disse således anvendes.

Magtanvendelsen må alene anvendes for at bringe den grovere overtrædelse af husordenen til ophør, og må således ikke anvendes som en sanktion over for barnet eller den unge.

Anvendelse af fysisk magt ved grovere overtrædelser af husordenen vil være den mest indgribende reaktion, og derfor vil personalet – ligesom i dag – være forpligtet til at afsøge alle andre muligheder, før der skrides til fysisk magtanvendelse.

Indgreb efter bestemmelsen skal som al anden magtanvendelse ske under iagttagelse af de generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten efter voksenansvarslovens § 7.

Anvendelse af fysisk magt skal registreres og indberettes efter voksenansvarslovens § 21.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.2.3

Til nr. 8

Efter voksenansvarslovens § 11, stk. 1 kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om, at barn eller en ung, der er anbragt på et anbringelsessted efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, kan tilbageholdes i op til 14 dage i forbindelse med anbringelsen på det pågældende opholdssted eller den pågældende døgninstitution.

Som en konsekvens af, at det med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i § 18 foreslås, at Ungdomskriminalitetsnævnet i forbindelse med en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung, jf. forslaget § 14, samtidig kan træffe afgørelse om tilbageholdelse efter regler i voksenansvarslovens § 11, foreslås en konsekvensændring af voksenansvarslovens § 11, stk. 1, således at det kommer til at fremgå heraf, at også Ungdomskriminalitetsnævnet kan træffe sådanne afgørelser i forbindelse med en afgørelse om anbringelse.

Det følger, af de foreslåede bestemmelser, at såvel børn og unge-udvalget som Ungdomskriminalitetsnævnet kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung kan tilbageholdes i op til 14 dage i forbindelse med en anbringelsen, når det må anses for at have afgørende betydning for at imødekomme et barns eller en ungs særlige behov for støtte og det vurderes at have afgørende betydning for den socialpædagogiske behandling, jf. voksenansvarslovens § 11, stk. 3.

Der er i øvrigt ikke med forslaget tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Det vil således fortsat kun være børn og unge-udvalget, der kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung kan tilbageholdes i op til 14 dage under anbringelsen, jf. voksenansvarslovens § 11, stk. 2. Ligesom kommunalbestyrelsen bibeholder afgørelseskompetencen i sager om opretholdelse af tilbageholdelse under anbringelsen i op til 14 dage yderligere, når særlige forhold gør sig gældende, jf. voksenansvarslovens § 11, stk. 5.

Børn- og ungeudvalget beholder endvidere uændret sin kompetence til at træffe foreløbige afgørelser om tilbageholdelse, såvel i forbindelse med som under en anbringelse, efter regler i servicelovens § 75, stk. 1, jf. voksenansvarslovens § 11, stk. 4. Ungdomskriminalitetsnævnet skal dog orienteres om en foreløbig afgørelse, hvis den vedrører tilbageholdelse, jf. forslaget § 1, nr. 43.

Det er ligeledes fortsat kommunalbestyrelsen, der fastsætter de nærmere rammer for tilbageholdelsen i forbindelse med en afgørelser efter voksenansvarslovens § 11, stk. 1, 2 og 5.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 9

Anbragte børn og unges telefonsamtaler og anden kommunikation kan efter voksenansvarsloven begrænses, når børn og unge-udvalget eller kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse herom, jf. §§ 15 og 19 eller politiet har besluttet det, jf. § 18, og de nærmere betingelser herfor er opfyldt.

Derudover vil en husorden efter voksenansvarslovens § 4 bl.a. kunne indeholde regler for brug af elektroniske kommunikationsmidler, men kan ikke fastsætte regler, der helt afskærer de anbragte børns og unges adgang til elektronisk kommunikation og medier.

Det foreslås, at lederen af en delvis lukkede døgninstitution, delvis lukket afdeling på døgninstitution, sikret døgninstitution, sikret og særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, skal fastsætte regler, der begrænser de anbragte børns og unges adgang til telefonsamtaler og anden elektronisk kommunikation til at kunne finde sted på nærmere afgrænsede områder på institutionen og i bestemte tidsrum. Reglerne kan fraviges for det enkelte anbragte barn eller den enkelte unge, når særlige forhold taler herfor.

Ved ekstern kommunikation forstås kommunikation i form af mobiltelefoni eller internet. Der vil både kunne være tale om den anbragte barn eller den unges eget kommunikationsudstyr eller noget der er tilgængeligt på institutionen.

Ved nærmere afgrænsede områder på institutionen forstås, at et barn eller en ung vil kunne henvises til at foretage telefonsamtaler og lignende i et bestemt fællesrum. Adgangen vil til en vis grad kunne begrænses til nærmere fastsatte tidspunkter, i overensstemmelse med de regulerede tidspunkter i den obligatoriske husorden, jf. forslagets § 2, nr. 2.

Reglerne kan fraviges for det enkelte barn eller den enkelte unge, hvis særlige forhold taler herfor, såsom at et anbragt barn eller en ung vurderes at have behov for hyppig kontakt med forældrene under anbringelsen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.1.

Til nr. 10

I voksenansvarsbekendtgørelsens § 17, er der fastsat regler om, at der ved undersøgelsen af barnet eller den unges person efter voksenansvarslovens § 16 ikke må foretages nogen egentlig beføling af legemet, men alene foretages klap uden på tøjet og undersøgelse af lommer og sko. Personalet kan dog kræve, at barnet eller den unge tager sit overtøj, hovedbeklædning og sko af.

Det foreslås, at der ved undersøgelse af barnet eller den unges person på sikrede døgninstitutioner, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, må ske kropsvisitation i form af undersøgelse af kroppens overflader. Forslaget indebærer, at personalet kan kræve, at barnet eller den unge tager sit tøj af samt gennemse tøjet.

Den udvidede adgang til kropsvisitation kan således både foretages, hvis der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, og besiddelsen medfører, at ordens-

eller sikkerhedsmæssige hensyn ikke kan iagttages, jf. voksenansvarslovens § 16, stk. 1, og når barnet eller den unge anbringes, før og efter besøg og før og efter fravær fra institutionen, jf. voksenansvarslovens § 16, stk. 3. Kropsvisitation vil således bl.a. kunne foretages, hvis et barn eller en ung anbragt på en sikret afdeling har opholdt sig sammen med børn og unge fra delvist lukkede eller åbne afdelinger på samme institution.

Undersøgelse af barnet eller den unges person på opholdssteder og døgninstitutioner, herunder åbne og delvist lukkede døgninstitutioner og afdelinger efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5-6, vil fortsat kun kunne foretages ved klap uden på tøjet og undersøgelse af lommer og sko. Personalet kan dog kræve, at barnet eller den unge tager sit overtøj, hovedbeklædning og sko af.

Der er ved begge former for undersøgelse forbud mod indtrængen i mundhule mv.

Efter gældende regler i voksenansvarsbekendtgørelsens § 16, stk. 3 skal der altid deltage mindst 2 ansatte ved undersøgelsen af barnet eller den unges person efter § voksenansvarslovens § 16, stk. 1 og 2. Hvis særlige omstændigheder gør det nødvendigt, kan undersøgelsen dog gennemføres af en enkelt ansat. Der må ikke være andre børn og unge til stede under undersøgelsen af barnet eller den unges person. Undersøgelsen af, hvilke effekter barnet eller den unge har i sin besiddelse på sin person må, må kun undtagelsesvist foretages og overværes af personer af et andet køn end barnet eller den unge.

Undersøgelse af et barn eller en ungs person skal efter gældende regler altid gennemføres under iagttagelse af de generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten, jf. voksenansvarslovens § 7. Undersøgelsen skal således udøves så skånsomt og kortvarigt, som omstændighederne tillader, og med størst mulig hensyntagen til barnets eller den unges personlige integritet. Der skal endvidere tages hensyn til andre tilstedeværende, således at der ikke forvoldes unødigt krænkelser eller ulempe. Fiksering og ydmygende, hånende eller anden nedværdigende behandling er ikke tilladt.

Såfremt det er muligt at foretage undersøgelse af person med tekniske eller elektroniske hjælpemidler, der er mindre indgribende, vil dette være muligt inden for de gældende regler. Det kan f.eks. være ved brug af en metaldetektor, scannere og lignende.

Undersøgelse vil ligeledes inden for gældende regler kunne gennemføres ved hjælp fra private hundeførere. Der er alene tale om, at hundeføreren benyttes til at stå for den praktiske del af undersøgelsen. Det er fortsat institutionens leder eller det bemyndigede personale, der vurderer, om kriterierne for at foretage undersøgelsen er til stede, og om der er grundlag for at tilbageholde effekter efter voksenansvarslovens § 16, stk. 4 eller iværksætte andre tiltag. Der er således ikke tale om delegation af myndighedsudøvelse eller afgørelseskompetence til private. Den private aktør, der be-

nyttes, skal have den fornødne fagkyndige ekspertise til at forestå undersøgelsen. Det følger af straffelovens § 152 a, at lovens § 152 om tavshedspligt for offentlige ansatte også gælder for den, som i øvrigt er eller har været beskæftiget med opgaver, der udføres efter aftale med offentlige myndigheder.

Som efter gældende ret i voksenansvarslovens § 21, stk. 1 vil der skulle ske registrering og indberetning af den foretagne undersøgelse til den kommune, der har ansvaret for barnet eller den unges ophold på anbringelsesstedet, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og til det socialtilsyn, der fører driftsorienteret tilsyn med anbringelsesstedet, jf. § 2 i lov om socialtilsyn. Det er anbringelsesstedets leder eller dennes stedfortræder, der inden for 24 timer skal foretage registreringen af undersøgelsen på et indberetningsskema, jf. voksenansvarsbekendtgørelsen § 22, stk. 1 samt bilag 1 a. Skemaet vil blive optimeret, så der ved undersøgelser på de nærmere fastsatte tidspunkter i voksenansvarslovens § 16, stk. 3 (når barnet eller den unge anbringes på en sikret døgninstitution, sikret eller en særligt sikret afdeling, før og efter besøg og før og efter fravær fra den sikrede døgninstitution, sikret eller særligt sikret afdeling) uden at der er konkret mistanke, vil skulle udfyldes færre punkter, som primært vil bestå af afkrydsningsfelter. Dette henset til, at der i sådanne situationer ikke vil være behov for at udfolde nærmere, hvilke særlige grunde, der lå til grund for den foretagne undersøgelse.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.2.

Til nr. 11

Der eksisterer ikke hjemmel til anvendelse af teknisk udstyr såsom tv-overvågning eller døralarmer på de delvist lukkede og sikrede døgninstitutioner m.fl.

Til § 16 a

Det foreslås, at indendørs fællesarealer på delvist lukkede og sikrede døgninstitutioner, herunder delvist lukkede, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, skal tv-overvåges.

Forslaget indebærer en pligt for de omhandlende institutionstyper til at opsætte tv-overvågningsudstyr på de indendørs fællesarealer og anvende det døgnet rundt.

Da institutionerne udelukkende kan etableres og drives af en kommune eller en region, jf. servicelovens § 4 og § 5, stk. 1, nr. 4, samt § 66, stk. 3 og udgør en arbejdsplads for personalet, er de som offentlige myndigheder, uanset at der ikke er almindelig offentlig adgang, omfattet af tv-overvågningslovens § 3 a, stk. 1, hvorefter der ved skiltning eller på anden tydelig måde skal gives oplysning om, at der foretages tv-overvågning.

Endvidere vil der i medfør af tv-overvågningslovens § 3 b skulle gives oplysning om tv-overvågningen efter databeskyttelsesforordningens regler, dvs. som udgangspunkt til hver enkelt ansat. Meddelelsen skal indeholde de oplysninger, som følger af forordningens artikel 14, stk. 1 og 2. Meddelelse om overvågningen må endvidere antages at skulle gives, inden denne påbegyndes. Såfremt udefrakommende psykologer og andre fagpersoner har gang på institutionerne i forbindelse med udredning af eller behandling af de anbragte børn eller unge, må det antages, at de også skal orienteres.

Tv-overvågningen vil skulle ske i overensstemmelse med gældende lovgivning og under iagttagelse af evt. pålæg fra politidirektøren med hensyn til kvaliteten af optagelser af billeder på videobånd, film eller lignende samt med hensyn til opbevaringen af sådanne optagelser, jf. tv-overvågningslovens §§ 4 a og 4 b.

Tv-overvågningen skal ske med henblik på at forebygge kriminalitet og sikre tryghed for de anbragte børn og unge, personalet og andre der har deres gang på institutionerne samt sikring af evt. bevismateriale til brug for politiets efterforskning i tilfælde af, at der bliver begået kriminalitet.

Videregivelse af personoplysninger, der hidrører fra denne form for tv-overvågning, vil skulle ske i overensstemmelse med tv-overvågningslovens § 4 c.

Det følger af tv-overvågningslovens § 4 c, stk. 1, at billed- og lydoptagelser med personoplysninger, der optages i forbindelse med tv-overvågning i kriminalitetsojemed kun må videregives, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke, videregivelsen følger af lov eller sker til politiet i kriminalitetsopklarende øjemed (dvs. videregivelse med henblik på, at de pågældende personoplysninger kan indgå i en politimæssig efterforskning).

Ved billed- og lydoptagelser forstås såvel stillbilleder som levende billeder med tilhørende optagelse af lyd. Bestemmelsen omfatter også billeder uden lyd og efter omstændighederne lyd uden billeder optaget med tv-overvågning.

Samtykkekravet svarer til, hvad der gælder for offentlige myndigheders videregivelse af oplysninger om strafbare forhold efter bestemmelserne i databeskyttelseslovens § 8, stk. 2. Udtrykkeligt samtykke skal således forstås på samme måde som samtykkekravene i databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 11 og artikel 7. Samtykkekravet indebærer, at der skal indhentes samtykke fra samtlige de personer, der er på optagelsen. I tilfælde, hvor der er flere personer på optagelsen, skal der således foreligge samtykke fra dem alle. I modsat fald må den dataansvarlige enten indskrænke videregivelsen til den del af optagelsen, hvor de personer, som har givet samtykke, er, eller foretage anonymiseringen af den eller de personer, fra hvem det ikke har været muligt at opnå samtykke (fx ved billedbeskæring).

Efter tv-overvågningslovens § 4 c, stk. 4, skal optagelser som er nævnt i § 4 c, stk. 1 slettes senest 30 dage efter, at optagelserne er foretaget. 30 dages fristen skal bl.a. ses i lyset af, at det for efterforskningen af visse former for kriminalitet i praksis kan være nødvendigt at have adgang til optagelser foretaget en vis kortere periode forud for selve det tidspunkt, hvor kriminaliteten er begået. Fx gælder det med hensyn til tilfælde, hvor en ung forud for en kriminel handling har foretaget forberedelser hertil. Bestemmelsen giver som anført i alle tilfælde ret til opbevaring af optagelser i 30 dage, men samtidig tilsiger almindelige databeskyttelseshensyn, at der sker sletning på et tidligere tidspunkt, hvis vedkommende dataansvarlige vurderer, at der ikke er behov for yderligere opbevaring. Det skal understreges, at bestemmelsen kun omfatter billede- og lydoptagelser. Bestemmelsen er derfor ikke til hinder for, at den dataansvarlige opbevarer andre oplysninger end billed- og lydoptagelser, fx skriftlige notater om optagelsen, i et længere tidsrum. For sådanne oplysningers vedkommende vil databeskyttelsesforordningens almindelige sletningsregel i artikel 5, stk. 1, litra e, finde anvendelse.

Datatilsynet fører tilsyn med enhver behandling af personoplysninger omfattet af tv-overvågningslovens § 4 c.

Overtrædelse af tv-overvågningslovens § 1 og 3 a, stk. 1, samt overtrædelse af pålæg meddelt i medfør af lovens § 4 b, straffes med bøde, jf. § 5, stk. 1-2.

Indførelse af en pligt til tv-overvågning vil medføre, at der vil ske en behandling af personoplysninger omfattet af databeskyttelsesloven.

Det er forventningen, at der i den forbindelse alene vil ske behandling af ikke-følsomme personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 6.

Det vurderes, at den foreslåede bestemmelse udgør en national særregel for behandling af ikke-følsomme personoplysninger, og at der er mulighed for at indføre denne i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og dennes rammer for særregler om behandling af personoplysninger.

Det vurderes endvidere, at den foreslåede bestemmelse kan indføres inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 5.

Det bemærkes i den forbindelse, at de øvrige bestemmelser i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven også skal iagttages, når personoplysninger behandles efter den foreslåede bestemmelse.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.1.1.1. og 2.3.1.3.

Det foreslås videre, at give børne- og socialministeren bemyndigelse til efter forhandling med justitsministeren at fastsætte nærmere regler for anvendelse af tv-overvågning. Administrationen af den obligatoriske tv-overvågning af indendørs fællesarealer vil endvidere indgå i Socialtilsynets løbende tilsyn med institutionerne og deres anvendelse af reglerne i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge, jf. voksenansvarslovens § 22.

Til § 16 b

Det foreslås i *stk. 1*, at der skal opsættes døralarmer til de anbragte børn og unges værelser på delvist lukkede og sikrede døgninstitutioner, herunder delvist lukkede, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6.

Alarmerne vil skulle registrere, om nogen går ind eller ud af dørene (men ikke hvem det er) og fungerer således, at personalet får en melding, når dørene til et værelse åbnes. Det vil give personalet mulighed for hurtigt at følge op på, om der foregår uhensigtsmæssigheder såsom forsøg på rømning eller sammenstød mellem de anbragte børn og unge og i givet fald nå at gribe ind og afværge det i tide.

Det foreslås i *stk. 2*, at det er lederen eller dennes stedfortræder, der kan beslutte at der skal ske konkret anvendelse af døralarmer, når det er nødvendigt for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages.

Døralarmer vil således kun kunne anvendes på en institution eller afdeling, hvis det efter en konkret vurdering af forholdene på institutionen eller afdelingen vurderes at være nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde, og kun så længe disse forhold er til stede.

Lederen eller dennes stedfortræder er defineret som, at der til hver end tid skal være en udpeget stedfortræder blandt personalet (og altså ikke snævert defineret souschef) til stede på institutionen, der kan træffe en sådan beslutning.

Det foreslås videre, at give børne- og socialministeren bemyndigelse til efter forhandling med justitsministeren at fastsætte nærmere regler for anvendelse af døralarmer. Der er hensigten at benytte bemyndigelsesbestemmelsen til at fastsætte fælles minimumsstandards for i hvilke situationer det vil være relevant at anvende døralarmer. Fællesstandards vil blive udarbejdet i et samarbejde mellem de delvist lukkede og sikrede institutioner, ungekriminalforsorgen og Socialstyrelsen. Det skal sikre en ensartet praksis for brug af døralarmer på tværs af institutionstyperne. Endvidere vil overholdelse af fællesstandards indgå i Socialtilsynets løbende tilsyn med institutionerne og deres anvendelse af reglerne i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.3.

Til nr. 12

Der eksisterer ikke nogen regler eller fælles procedurer for håndtering af trusler og vold mv., der finder sted på delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner, herunder delvis lukkede, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6.

Det foreslås, at indføre en pligt for personalet på delvislukkede og sikrede døgninstitutioner, herunder delvis lukkede, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6 til at anmelde trusler og vold m.v., der har fundet sted på institutionen.

Pligten vil både omfatte trusler og vold mv. de anbragte børn og unge imellem og hvor personalet er involveret.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.4.

Til § 3*Til nr. 1*

Det følger af socialtilsynslovens § 7, stk. 2, nr. 1-4, at socialtilsynene ved varetagelsen af tilsynsopgaven skal inddrage flere forskellige relevante kilder til information, herunder indhente oplysninger fra de anbringende kommuner om, i hvilket omfang institutionerne er i stand til at opnå de opstillede mål for de anbragte børn og unge.

Det foreslås, at socialtilsynene, som led i varetagelsen af tilsynsopgaven med de delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, jf. socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 2, skal indhente fra Ungekriminalforsorgen.

Ungekriminalforsorgen vil qua tilsynsforpligtelsen med de børn og unge, der er anbragt efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. § 48 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, have kendskab til de delvist lukkede og sikrede døgninstitutioner og afdelinger. Det er derfor væsentligt, at ungekriminalforsorgens opfattelse af indsatsen og forholdene for de kriminalitetstruede børn og unge på institutionerne inddrages i den samlede vurdering af de delvist lukkede og sikrede døgninstitutioner m.fl. Socialtilsynene vil således bedømme om en institution har den fornødne kvalitet på baggrund af oplysninger fra både den pågældende døgninstitution og fra ungekriminalforsorgen samt fra de anbringende kommuner og de anbragte børn og unge.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2. 2.1.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2019.

UDKAST